

de AAMBINDER

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

**Bewaar het pand
u toebetrouwd** [p.5]

Gereformeerde Gemeente Sprang-Capelle

30/11/2017
jaargang 96

nr **09**

In 1935 ontstaat er in Sprang-Capelle een afdeling van de Gereformeerde Gemeente te Meeuwen. Aanvankelijk worden de kerkdiensten in het houten gebouwtje van mej. P. Penning aan de Hoogevaart in Vrijhoeve-Capelle gehouden. Op 25 oktober 1941 vindt de instituering tot zelfstandige gemeente plaats. Tien jaar later wordt het huidige kerkgebouw

(met 196 zitplaatsen) aan de Julianalaan betrokken. Hoewel de kerkenraad en het grootste deel van de leden in 1953 overgaan naar de Gereformeerde Gemeenten in Nederland, blijft het kerkgebouw voor de 'synodalen' behouden. Sinds 1980 vormt de evangelisatiepost te Tilburg een afdeling van Sprang-Capelle. De gemeente is vacant. Het aantal leden en doopleden bedraagt 135.

Christus met Zijn arbeidsloon

Jesaja 40 begint met de opdracht aan de profeet Jesaja om Sion te troosten. Nog voordat de ballingschap een feit is, moet hij het verdrukte volk van Juda troosten.

Ziet, Zijn loon is bij Hem, en Zijn arbeidsloon is voor Zijn aangezicht.

Jesaja 40:10

God zendt Sion niet zonder belofte de ballingschap in. Jesaja moet hen troosten met de komst van de Messias. De Messias zal met hun vijanden strijden en hun ongerechtigheid verzoenen. Het volk wordt in de ellende opgewekt om te zien. In plaats van op hun ellenden, moeten zij zien op de komende Messias. Tot driemaal lezen we in het eerste deel van Jesaja 40: 'Ziet!' En wat is er dan te zien? Zij worden geroepen op de komende Messias te zien. De Heere zegt van Hem: 'Ziet, Zijn loon is bij Hem, en Zijn arbeidsloon is voor Zijn aangezicht'. De Messias is te zien met Zijn loon en arbeidsloon. Loon is hier het geld, dat door werken verdiend is. Arbeidsloon is de beloning of betaling voor dit werk. Het zijn eigenlijk synoniemen.

De schande veracht

Christus heeft door Zijn zware verlossingsarbeid loon verdiend. Die beloning is de redding en de zaligheid van de uitverkorenen. Dat is Zijn arbeidsloon, het loon voor Zijn verzoenend lijden en sterven. De zaligheid van Zijn gemeente was de vreugde, die Jezus reeds voor Zijn komst in de wereld voor ogen was gesteld. Daarom heeft Hij het kruis kunnen verdragen en de schande veracht. Jezus is het loon, dat op Zijn zware werk volgen zal, nooit uit het oog verloren. Het is steeds 'voor Zijn aangezicht' geweest. In deze profetie wordt dus aandacht gevraagd voor de beloofde Messias met het heil dat Hij heeft verworven. Hij bezit alles wat een verloren mens tot zijn zaligheid nodig heeft. De apostel zegt: 'Die ons geworden is wijsheid van God, rechtvaardigheid en hei-

ligmaking en verlossing' (1 Kor. 1:30). Het is het loon op Zijn verzoenend lijden en sterven.

En hoe wordt dit door de Messias verworven heil ons deel? Als je goed leest, moet je zeggen: voor één blik is alles wat Christus verwierf te verkrijgen. Het bevel is niet: Werk! Het bevel is: 'Ziet!' Dat is de manier waarop God aandacht vraagt voor Zijn Knecht, de gezalfde Messias, Die komen zal.

Lege hand

Niet tot slaafse arbeid worden we opgewekt, maar tot zien. In een lege hand is alles te ontvangen. Door vanuit een beleefde en gekende zielennoed en ellende de blik op Christus te slaan. Het doet ons denken aan het zien van gebeten Israëlieten op de verhoogde slang. Dat is de manier waarop Christus het verworven loon op Zijn zware arbeid wil uitdelen. Het is niet te verdienen; het is niet te koop; ja 'al gawe iemand al het goed van zijn huis, men zou hem ten enenmale verachten' (Hoogl. 8:7). Het is slechts te verkrijgen door zien. Deze Messiaanse profetie wekt ons op om van alle arbeid en loondienst af te zien en te zien op Christus met Zijn werk en arbeidsloon. Niet wij verrichten het werk van de verlossing, maar de beloofde Christus zal dit doen. Niet wij doen het werk, maar Hij heeft het werk gedaan. Niet wij worden beloond voor ons werk, maar Hij ontvangt arbeidsloon. Daarom moet alle loondienst vaarwel worden gezegd, alle koopgeld worden thuisgelaten en als een bankroetier op Christus gezien worden.

Uitgenodigd om te zien

Moegestreden zondaren, totaal uitgewerkt in het werkhuis van de Wet. U wordt heden uitgenodigd te zien op Christus' werk en Zijn beloning. Hij bezit gerechtigheid in plaats van uw ongerechtigheid, reinheid voor uw vuilheid en een kleed voor uw naaktheid. Het is te verkrijgen door te zien! Andrew Gray zegt: Jezus is te verkrijgen door één blik. Zoveel geloof is er in de blik van een doemwaardig zondaar,

ds. C. Harinck,
Kapelle

In dit nummer

6 Schepping en evolutie

8 De eerste hartslag... en daarvoor!

24 Vijf december

- 2** Christus met Zijn arbeidsloon
- 3** Onderwijs van vader Smytegelt [47]
- 4** De Christinnereis [4]
- 5** Commentaar: Bewaar het pand u toebetrouwd
- 7** Dat wil zeggen
- 9** ABC van het geloof
- 10** Belijdenis doen [2]
- 11** Abraham Hellenbroek [12]
- 12** Jeugdbond start actie "Geloofwaardig onderwijs"
- 13** De regenboog van deze tijd [3]
- 14** Jeugdrubriek
- 15** Boekennieuws
- 16** Kerknieuws
- 16** Berichten
- 18** Kerkdiensten

Onderwijs van vader Smytegelt [47]

Over de houding in het gebed

Vr. Hoe is dan zo'n mens, die de gaven des gebeds waarlijk heeft door de Geest? (vervolg)

3e. Als zo een in zijn binnenkamer is, dan maakt God hem allernstigst om geestelijke dingen; somtijds ook weleens om lichamelijke, want dat mag ook weleens zijn. Komt zo een aan het geestelijke, dan gaat zijn hart open. De goddelozen zeggen: 'Wie zal ons het goede doen zien', maar die door de Geest bidden, zeggen: 'Verhef Gij over ons het licht Uws aanschijns, dat zal mij meer vreugde zijn dan wanneer der goddelozen koren en most vermenigvuldigd worden'.

Geeft Gij mij Uw Geest, en om het rantsoen van Christus de bewerking van de Geest, dan leef ik. Het andere laat ik voor de lieden van de wereld! Als hun koren en most vermenigvuldigd worden, dan zouden ze wel een maaltijd willen aanrichten. Indien gij Gods kinderen eens beluisteren mocht in het eenzame, als zij in hun oprechtheid bezig zijn, dan zoudt gij horen dat het hun allermest om geestelijke dingen te doen is.

4e. Die de Geest des gebeds heeft, zal soms zo'n stille roering vinden om eens te gaan bidden, al is het dat hij juist niet veel reden weet en de nood juist niet zo klemmt. De Geest dringt en vermaant ze inwendig om eens te gaan bidden. Als gij dat in u voelt, rep u dan. En was het dat gij in gezelschap waart, zoek die beweging te bewaren totdat ge thuis zijt. God gaat u vooruit om u wat te geven. Op die berg des Heeren is dan al wat voorzien; het gaat daar gemeenlijk heel familiair toe. Dan zegt zo een: 'Heere, hebt Ge aan mij gedacht, en voor mij wat weggelegd?' Het is gelijk een vader die zijn kind roept om het wat te geven. Zo doet de Geest ook. Dit zijn vier zaken, die openlijk te kennen geven dat het de Geest des gebeds is.

Vr. Moet men nu altijd al die zaken gelijk hebben? Zou het anders de Geest niet zijn?

Antw. Neen! Al ware het dat men er maar één gelijk had, dat was genoeg. Al was het maar de naarstigheid om het geestelijke te verkrijgen. Daar schreien en dorsten ze naar, zodat de Heere weleens zegt: 'Als ik u in het uitwendige wat verminderde en in het geestelijke wat gaf, zoudt ge dan wel tevreden zijn?' 'Ja, Heere', zeggen ze, 'voor zoveel ik mijzelf en U ken'.

Dat is het wat God beloofd heeft te geven: de geest der genade en der gebeden. Het is, wat Paulus zegt in Romeinen 8:26, 27: 'Want wij weten niet wat wij bidden zullen gelijk het behoort; maar de Geest zelf bidt voor ons, met onuitsprekelijke zuchtingen, en Die de harten doorzoekt, weet welke de mening des Geestes zij'. De Heere verstaat het als wij het zelf niet kunnen uitdrukken.

(wordt vervolgd)

die voordat hij omkomt in de golven van strijd en oordeel, de blik mag slaan op de gekruisigde Jezus.

Zie dan op Hem, al moet u dit doen als een onreine, een doemwaardige, een door de wet vervloekte en door satan bestredene. Maar voordat u het opgeeft en te gronde gaat, zie op Hem! Laat dat het laatste zijn wat u doet, de blik slaan op Hem, Die eens voor de goddelozen op Golgotha stierf.

Wanneer wij zo vanuit onze verlorenheid op Hem zien, zullen onze ogen zalig worden van het zien. Het zal een zien worden, dat heling en vrede in ons hart brengt. Wij zien dan immers in de gekruisigde Jezus: God verzoend, de schuld betaald en satan overwonnen.

Gods kinderen kennen dit zien van het geloof. Nooit zullen zij vergeten hoe zij voor het eerst op Christus mochten zien in de spiegel van het Evangelie. En waar Hij eens door het geloof aanschouwd werd, laat Hij een behoefte achter naar een opnieuw zien. De harten, die eens verblijd werden met Zijn komst, zien uit naar een nieuw komen van Christus tot hun ziel. De weg daarheen blijft altijd: 'Ziet, Zijn loon is bij Hem en Zijn arbeidsloon is voor Zijn aangezicht'.

Nieuw geloofsgezicht

De weg is nooit: werk, verdien, maak u waardig. Het is altijd: Ziet! Zie dan op Hem, vanuit alles wat u aanklaagt en te midden van alle strijd en vijanden.

Het verlangen van de ware gelovigen is naar nieuwe ontmoetingen met hun Heere en Zaligmaker. Een nieuw geloofsgezicht op de gekruisigde Christus en een nieuwe en zoete openbaring aan hun harten.

Allen, die eens uit deze Fontein gedronken hebben, zeggen met Rutherford: 'Ik heb al menigmaal mijn lege emmer in deze Fontein neergelaten, maar zal pas verzadigd zijn, wanneer ik de Fontein Zelf aan mijn mond zal kunnen zetten en drinken tot verzadiging toe'.

Daarom, wilt u niet verloren gaan in een eeuwige nacht: Ziet!

Wilt u opnieuw getroost worden: Ziet!

ds. B. Smytegelt
Uit: "Maandagse
Catechisatiën"

De Christinnereis [4]

De hen met haar kuikens

Een bijzonder tafereel vol onderwijs krijgt Christinne in een andere kamer. Ze ziet een hen met kuikens.

ds. B.J. van Boven,
De Valk-Wekerom

Uitlegger vraagt of het gezelschap er een poosje naar kijken wil. Ze zien hoe één van de kuikens naar een bakje water gaat om te drinken. En telkens als het een slokje nam, zagen ze het kopje en de oogjes van het kuiken naar de hemel gaan. Dan horen ze de stem van Uitlegger: 'Kijk naar wat dit kuikentje doet en leert daardoor te erkennen, vanwaar uw weldaden komen. U moet naar boven kijken, wanneer u die ontvangt'. Deze les zal Christinne veel nodig hebben op haar levensweg; alles wat ze voor de tijd en de eeuwigheid nodig heeft kan alleen van de hemel komen. En ze zal telkens weer als een dorstige moeten leren drinken om het hoofd omhoog te heffen.

Wat is deze les in het leven van Gods kinderen toch gedurig nodig. Daarom lest de Heere Zijn kinderen met dorst en voedt Hij hen met honger, zoals één van de Engelse puriteinen het uitdrukt. De Heere brengt Zijn volk telkens weer in het gemis. Zo mogen ze met de dichter eenvoudig leren: 'Gij heft mijn hoofd omhoog en doet m' Uw gunst aanschouwen'. Het maakt hen zo diep afhankelijk en bewaart hen voor geestelijke hoogmoed en optochtelijkheid. Alles wat ze ontvangen hebben is genade. En er is niets zo gevaarlijk als zich verheffen op ontvangen genade. De apostel Paulus had er een scherpe doorn in het vlees voor nodig, opdat hij zich niet zou verheffen.

Augustinus schreef: 'Dit zullen alle godzalige mensen aanmerken, hoe groot het venijn der hovaardigheid is'. Het drinken van de kuikens leert ons hoe groot de genade van beleefde ootmoedigheid is.

Het roepen van de hen

Het onderwijs is nog niet ten einde. Uitlegger zegt dat Christinne en haar dierbaren eens moeten luisteren naar de wijze waarop de hen haar kuikens roept. Er is vierderlei geluid te onderscheiden. Het gewone geluid, waardoor de hen laat horen dat ze er is. Het bijzondere geluid, waardoor de hen laat merken dat ze de kuikens iets geven wil. Dan is er de lokroep, waardoor de hen haar kuikens onder haar vleugels wil

hebben. En tenslotte is er de alarmkreet, waardoor de hen aangeeft dat er gevaar dreigt.

'Vergelijk nu eens deze hen met uw Koning en deze kuikens met Zijn gehoorzame volgelingen', zo vervolgt Uitlegger zijn onderwijs. De Koning wil door Zijn dagelijks onderwijs Zijn kinderen doen horen dát Hij er is. Het is het 'gewone' geluid. Het leert, geliefde lezer(es), dat de Koning Zijn kinderen zo'n nauwe band geeft aan Zijn dierbaar Woord. Neem dat Woord uit hun leven weg, en u neemt alles weg. Niet dat Gods kinderen iedere dag een tekst met kracht in hun ziel krijgen. Maar de dagelijkse omgang met het Woord is hun levenselement. Laat dat voor ons allen eens tot onderzoek zijn. Als wij zo gemakkelijk zonder Gods Woord kunnen, dan is dat een slecht teken.

Maar er is ook het 'bijzondere' geluid. Dan begeert de Koning Zijn kind iets te geven. Dat is het bijzonder onderwijs, dat Hij door Zijn Heilige Geest afdruckt in hun hart. Vaak gaat daar een weg van onmogelijkheid aan vooraf, is het een wonder als de Heere tot zo'n mens nog spreken wil en volgt er een werkzaam leven op aan de troon der genade of de Heere wil gedenken aan het Woord gesproken tot hun ziel.

Met de 'lokroep' wordt bedoeld de ogenblikken dat de Koning Zijn onderdanen nodigt onder de schaduw van Zijn vleugelen. Het zijn de tijden dat de ziel bijzonder mag delen in de dierbare nabijheid van de Koning. De bruid in het Hooglied sprak daarvan, toen zij uitriep: 'Als een appelboom onder de bomen des wouds, zo is mijn Liefste onder de zonen; ik heb groten lust in Zijn schaduw, en zit er onder, en Zijn vrucht is mijn gehemelte zoet'. Onze kanttekenaren leggen uit bij de woorden 'in Zijn schaduw', dat het wil zeggen dat de ziel onder Zijn bescherming mag verkeren tegen de hitte van Gods toorn en de vervolgingen van de vijanden. Een dierbare plaats!

Tenslotte is er de 'alarmroep'. Dat zijn de tijden dat de Koning Zijn volk waarschuwt tegen hun doodsvijanden, zonde, satan en wereld, die niet ophouden Zijn volk te bestrijden. Het moet Gods oprechte volk waakzaam maken om te letten op Zijn stem.

Met dit onderwijs moet Christinne straks de pelgrimsreis voortzetten. Wandelen wij al op die weg, waarop zelfs de dwaas niet dwalen zal?

(wordt vervolgd)

Bewaar het pand u toebetrouwd

P. Schalk,
Veenendaal

We schrijven 2007. Tien jaar geleden klonk de ernstige waarschuwing om te letten op het christelijk en reformatorisch onderwijs. De vrees was voelbaar, blijft de vrijheid van onderwijs bestaan? Wordt het 100-jarig jubileum van artikel 23 van de Grondwet bereikt? Inmiddels weten wij het antwoord. Maar dat mag ons wel verootmoedigen.

We schrijven 1917. Honderd jaar geleden werd een jarenlange strijd beslecht. Twee onderwerpen werden tegen elkaar uitgeruild. Kortweg: de socialisten en liberalen kregen hun zin met het algemeen kiesrecht, eerst voor mannen en twee jaar later voor vrouwen. En de confessionelen wonnen de schoolstrijd waardoor het bijzonder onderwijs evenveel recht op financiële steun van de overheid kreeg als het openbaar onderwijs. Zo werd de vrede, ook wel "de pacificatie van 1917" genoemd, gesloten.

Herdenken

We schrijven inmiddels 2017. Een jaar met allerlei herdenkingen. In het begin van het jaar voerden bijna alle nog in leven zijnde (oud-)ministers van Onderwijs het woord op een bijeenkomst bij de Vrije Universiteit van Amsterdam. Opvallend, alle ministers gaven aan dat artikel 23 een uitstekende functie had en heeft. Niet afschaffen dus! En aan het einde van dit jaar was er een bijeenkomst van alle besturenorganisaties, waaronder de Vereniging Gereformeerd Schoolonderwijs. Opnieuw alleen maar loftuitingen op artikel 23. Moedgevend!

Echter, halverwege dit jaar was er een gedenkmoment voor het christelijk en reformatorisch onderwijs. Dat was besamend. Trokken de beide andere bijeenkomsten volle zalen, deze bijeenkomst in de Goudse St. Jan werd vooral bezocht door studenten van Driestar Educatief, die

Laten we ons vertrouwen stellen op de levende Verbondsgod. Dat betekent niet dat christenen achterover kunnen gaan hangen en afwachten. Ze moeten juist pal staan voor het Godsge-schenk van artikel 23.

verplicht aanwezig waren om de herdenking muzikaal te omlijsten. Dat deden die studenten overigens geweldig, maar dat was de enige pleister op de wonde van die avond. Verder was de opkomst dusdanig mager dat de organisatoren elkaar vertwijfeld de vraag hebben gesteld: 'Weet onze achterban nog wel wat artikel 23 waard is?'

Onderwijzen en doen onderwijzen

Immers, geen land ter wereld heeft een systeem zoals in Nederland. Onze kinderen, 'de lidmaten Zijner gemeente' (volgens de eerste doopvraag in het formulier), kunnen op kosten van de overheid naar een school met de Bijbel. Als een school zich aan de algemene kerndoelen houdt en goed onderwijs geeft, dan wordt haar niets in de weg gelegd. De doopbelofte kan voluit functioneren in het 'onderwijzen of te doen en te helpen onderwijzen' van de kinderen die de Heere ons heeft

toebetrouwd. Overigens betekent dat: eerst en vooral thuis onderwijzen, en vervolgens te doen onderwijzen op school en op de catechisatie en in de kerk.

De Bijbelse geschiedenis en de kerkgeschiedenis mogen op onze scholen een plaats hebben. Onze kinderen mogen worden onderwezen in alle facetten van het leven. Zeker, er moet naast allerlei verplichte vakken ook aandacht geschonken worden aan sociale veiligheid en zelfs aan seksuele diversiteit. Maar dat mag binnen de context van de pedagogische en didactische keuzes van de school. Dat is dus letterlijk en figuurlijk bijzonder onderwijs!

Behoeden en bewaren

Hoe komt het nu dat er zo weinig belangstelling was? Menen we dat de waarschuwing van tien jaar geleden niet nodig was? Nee, die was juist zeer op zijn plaats. Het werd hoog tijd dat onze achterban wakker werd geschud. Na tientallen jaren van gemak en groei werd pijnlijk duidelijk dat de strijd tussen confessionelen en seculieren een continu karakter heeft. Dat is een strijd als tussen doven. Argumenten lijken op elkaar af te ketsen. Totdat het echt nodig is om naar elkaar te luisteren, zoals na ruim honderd dagen praten over een regeerakkoord.

Volgens een NRC-artikel heeft formateur Rutte in een gesprek met de Christen-Unie gemerkt hoe diep sommige onderwerpen zitten. Hetzelfde horen we terug van Pechtold op een D66-congres. Het congres ademde voor het eerst in 51 jaar enig begrip voor standpunten van christelijke politici. Zoals een jonge D66-er het verwoordde: 'Laten we elkaar de ruimte geven. Bidden of een minuut stilte voor een vergadering, het is allemaal prima. Als we daarna maar samen aan de slag gaan om de maatschappij te verbeteren'. Applaus was zijn deel.

Zou daarmee de vrijheid van onderwijs beschermd zijn? Wij weten het niet. In ieder geval zal een christen zijn vertrouwen niet zetten op een congres, niet op een politicus: 'Vest op prinsen geen betrouwen...' Maar laten we ons vertrouwen stellen op de levende Verbondsgod. Dat betekent niet dat christenen achterover kunnen gaan hangen en afwachten. Ze moeten juist pal staan voor het Godsge-schenk van artikel 23, en voor het onderwijs naar Schrift en belijdenis. En intussen geldt die prachtige spreuk, die voor sommige scholen zelfs een motto is geworden: 'Bewaar het pand u toebetrouwd!' Daarom, waak en bid.

Schepping en evolutie

Het zal niemand ontgaan zijn dat er de laatste tijd in onze kringen uitvoerig gediscussieerd is over het thema ‘schepping en evolutie’.

Deputaatschap
Vertegenwoordiging
en Voorlichting

In De Saambinder heeft ouderling H. Keurhorst uit Veenendaal in een viertal artikelen over dit onderwerp geschreven, waar het deputaatschap van harte mee instemt. Tegelijk bereikte ons als Deputaatschap Vertegenwoordiging en Voorlichting de vraag om in deze discussie vanuit de kerk ook een reactie te laten horen. Het behoort niet tot het mandaat van ons deputaatschap om bijzondere initiatieven te nemen. Wel heeft het deputaatschap de mogelijkheid om, namens de kring van onze gemeenten, te reageren op actuele zaken als het daar de noodzaak toe voelt. Zo heeft het deputaatschap besloten om via dit artikel in De Saambinder zijn gevoelens over deze discussie kenbaar te maken. Dit gevoelens draagt het karakter van ernstige verontrusting omdat in de discussie over schepping en evolutie het Schriftgezag in het geding is. En dit mag ten enenmale niet.

Natuurwetenschap en de Bijbel

De ontdekkingen van de natuurwetenschappen hebben ons veel welvaart gebracht. Daar maken we allen anno 2017 dankbaar gebruik van. Door de wetenschap zijn ook ontdekkingen gedaan die maken dat ons beeld van de wereld een andere is geworden. De ontdekking dat de zon niet om de aarde draait maar omgekeerd, en dat de aarde niet plat is maar rond, zijn daar voorbeelden van. Dat zulke ontdekkingen eerst ontkend maar later toch erkend werden, had te maken met angst voor het nieuwe en vrees voor verlies van aloude zekerheden.

Achteraf veranderde de angst en vrees soms in verwondering over hoe de Heere alles in de schepping zo heeft geordend. In dat opzicht hoeven we niet bang te zijn wanneer de natuurwetenschap de geheimen, die in de schepping tot dan toe verborgen waren, aan het licht brengt. Het gaat dan om ontdekkingen in de concrete werkelijkheid waarin we nu leven. Die ontdekkingen verdiepen

het besef hoe groot de Schepper is en hoe nietig de mens. Die verwondering staat niet haaks op wat de Heere ons in Zijn Woord heeft geopenbaard, maar onderstreept juist het gezag van de Heilige Schrift.

Schriftgezag

Bij de discussie over schepping en evolutie is echter een fundamenteel ander punt aan de orde. Als we namelijk de evolutie willen (in)lezen in de Bijbel, of anders gezegd: als we Genesis 1 en 2 in overeenstemming willen brengen met de evolutietheorie, dan zijn dit twee onverenigbare waarheden. Wie achter de woorden ‘In den beginne schiep God de hemel en de aarde’ gaat zoeken naar iets wat God in Zijn Woord niet openbaart, begeeft zich op een hellend vlak.

Hoe zeer de benaderingen uit wetenschappelijk oogpunt ook zijn doordacht, uiteindelijk kan niemand ontkennen dat gewerkt wordt met hypothesen, vooronderstellingen. De mens, met hoeveel wijsheid ook bedeed, gaat menselijke uitspraken doen en twijfel zaaien bij het Schriftwoord: ‘Alzo zegt de Heere’. In Jesaja 40:25 zet de Heere de mens weer op de plaats waar hij hoort, wanneer Hij, de Heilige, vraagt: ‘Bij wien dan zult gijlieden Mij vergelijken, dien Ik gelijk zij?’ De Heere laat met een vraag als deze zien dat er een grens is aan ons menselijk verstand en dat wij nooit het Schriftgezag mogen onderwerpen aan de menselijke rede.

Historiciteit

Het gevolg dat het (in)lezen van de evolutie in de Bijbel heeft, is dat de historiciteit van

Adam en Eva ter discussie komt te staan. Er is geen plaats in de Bijbel zelf waar dat wél ter discussie staat!

En als we de twijfel aan de historiciteit van de eerste hoofdstukken van het boek Genesis in ons denken een plaats geven, heeft dat onherroepelijk tot gevolg dat de Bijbel niet meer het onfeilbare Woord van God is. Dat heeft ook direct grote gevolgen voor de zekerheid en vastheid van het ongetwijfeld christelijk geloof.

We moeten bedenken dat het aantasten van het gezag van de eerste hoofdstukken in de Bijbel consequenties heeft voor veel andere plaatsen in de Bijbel. Hieronder volgen enkele voorbeelden daarvan.

Als de Heere Jezus in Matthéüs 18 terugverwijst naar het 'in den beginne' van Genesis 1 en 2, ontkrachten we Zijn Woord als we hier niet meer uitgaan van de historiciteit van deze hoofdstukken. De historiciteit van Adam staat voor Paulus absoluut niet ter discussie als hij in de Romeinenbrief de vergelijking maakt tussen Adam en de tweede Adam, Christus. Hetzelfde is het geval als Paulus zijn rede op de Areópagus houdt en daar tegenover de wetenschappers van zijn dagen verkondigt dat het ganse menselijke geslacht is voortgekomen uit één bloede, namelijk Adam. Als er gesproken wordt over pre-adamieten, zijn Adam en Eva niet meer het eerste mensenpaar, dan is de historische Adam niet meer de eerste mens en komt de historiciteit van de zondeval ook in het geding. Zo zijn er nog wel meer vragen te stellen die het Schriftgezag aantasten als we de evolutie willen inlezen in de Schrift. De aantasting van de historiciteit van de eerste hoofdstukken van Genesis haalt ten diepste het fundament onder het spreken Gods in Zijn Woord weg en heeft consequenties voor het geheel van het Schriftgezag.

Onvoorwaardelijk buigen

Het is heel fundamenteel dat we met onze vragen eerbiedig blijven staan voor zaken die God niet heeft geopenbaard en daarbij onvoorwaardelijk buigen voor wat God in Zijn Woord ons heeft bekendgemaakt. Daarbij komt ook dat de gereformeerde belijdenis op losse schroeven komt te staan als we vragen gaan stellen bij het Schriftgezag, waarop deze belijdenis is gefundeerd.

We moeten in de discussie over schepping en evolutie eerbiedig blijven staan voor het feit dat God als Schepper door Zijn spreken dingen in aanzien roept die er niet waren en Hem daarin aanbidden.

Laatste oproep

Donkere wolken pakken zich samen over de kerk van het oude verbond ten tijde van Maleáchi in de vijfde eeuw voor Christus' geboorte. De profetische stem zal hierna gaan zwijgen. Dat is wat, als God gaat zwijgen! Het zal meer dan vier eeuwen zo akelig donker worden. In de tempel zal men best druk bezig blijven. Organisatorisch was alles immers best aardig in orde. De buitenkant scheen mee te vallen. Men had het nog aardig met zichzelf en het eigen kerkelijk leven getroffen. Iedere keer weer wordt de boodschap van de laatste profeet van het Oude Testament daarom betwijfeld en bevraagd. Zeker zevenmaal horen we verbaasd en geërgerd vragen: 'hoezo, wat bedoelt u eigenlijk, want ik begrijp u niet? De kernzonden van die tijd waren vooral:

- Het in het kerkelijk leven niet rekenen met Gods alwetendheid; het gemis aan de praktijk van de vreze des Heeren;
- Het in het huwelijks- en gezinsleven eigen wegen gaan.

Wanneer Maleáchi zijn korte boekje gaat besluiten als bode van de onveranderlijke Verbondsgod, wat is dan zijn laatste oproep? Wat moet hij dan in de naam van de HEERE der heirscharen op het hart van het kerkvolk binden? Iets wat u misschien niet verwacht. Hoor hem uitroepen voor de kerk der eeuwen, voordat God het duister maakt: 'Gedenk de wet van Mozes...' (Mal 4:4). Met andere woorden: laat in de weg van waarachtige bekeering tot God (4:6) zonde toch zonde worden en zonde blijven. Laat u toch gezeggen door de onveranderlijke Wetgever. Maak u toch niet gemakkelijk áf van Zijn heilzame geboden en goede inzettingen. Ook niet door eigenwillige en eigentijdse uitleg. Verstaán wij deze oproep?

v. A.

Uit de Grote Catechismus van Westminster:

Vraag 99: Welke regels moeten in acht genomen worden om de Tien Geboden op de juiste manier te verstaan?

Antwoord: Om de Tien Geboden op de juiste manier te verstaan, moeten de volgende regels in acht worden genomen:

1. De wet is volmaakt en verplicht iedereen om zich geheel aan de gerechtigheid van de wet te houden en haar voor altijd volkomen gehoorzaam te zijn. De wet verlangt de hoogste volmaaktheid van elke plicht en verbiedt zelfs de minste neiging tot elke zonde.¹
2. De wet is geestelijk en heeft zowel invloed op het verstand, de wil, gevoelens en alle andere vermogens van de ziel, als op onze woorden, werken en gebaren.²
3. Een en dezelfde zaak wordt op verschillende wijze vereist of verboden in een aantal geboden.³
4. Waar een plicht wordt geboden, wordt de tegenovergestelde zonde verboden⁴ en waar een zonde wordt verboden, wordt de tegenovergestelde plicht geboden.⁵ Dus, waar een belofte wordt bijgevoegd, wordt daar de tegenovergestelde bedreiging bij inbegrepen⁶ en waar een bedreiging wordt toegevoegd, wordt de tegenovergestelde belofte daar ook bij inbegrepen.⁷
5. Datgene wat God verbiedt mag op geen enkel moment worden gedaan⁸, maar wat Hij gebiedt is altijd onze plicht.⁹ Toch hoeft niet elke afzonderlijke plicht altijd uitgevoerd te worden.¹⁰
6. Onder één bepaalde zonde of plicht worden alle soortgelijke zonden of plichten verboden of respectievelijk geboden, samen met alles wat daar de oorzaak van of aanleiding toe kan zijn, de schijn van heeft of daartoe kan uitdagen.¹¹
7. We zijn verplicht om er naar te streven dat wat aan ons in onze positie wordt verboden of geboden, door anderen vermeden ofwel verricht kan worden in de plicht waartoe hun positie hen roept.¹²
8. We zijn in onze positie en roeping verplicht om anderen te helpen in wat hen wordt geboden¹³ en moeten oppassen dat we niet samen met anderen deelnemen aan wat hun verboden is.¹⁴

1. Ps. 19:8; Jak. 2:10; Matth. 5:21-22; 2. Rom. 7:14; vgl. Deut. 6:5 met Matth. 22:37-39; Matth. 5:21-22, 27-28, 33-34, 37-39, 43-45; 3. Kol. 3:5; Am. 8:5; Spr. 1:19; 1 Tim. 6:10; 4. Jes. 58:13; vgl. Deut. 6:13 met Matth. 4:9-10; Matth. 15:4-6; 5. Matth. 5:21-25; Ef. 4:28; 6. Vgl. Ex. 20:12 met Spr. 30:17; 7. Jer. 18:7-8; vgl. Ex. 20:7 met Ps. 15:1, 4-5 en Ps. 24:4-5; 8. Job. 13:7-8; Rom. 3:8; Job 36:21; Heb. 11:25; 9. Deut. 4:8-9; 10. Matth. 12:7; 11. Matth. 5:21-22, 27-28; Matth. 15:4-6; Hebr. 10:24-25; 1 Thess. 5:22; Judas 23; Gal. 5:26; Kol. 3:21; 12. Ex. 20:10; Lev. 19:17; Gen. 18:19; Joz. 24:15; Deut. 6:6-7; 13. 2 Kor. 1:24; 14. 1 Tim. 5:22; Ef. 5:11.

DE GROTE CATECHISMUS VAN WESTMINSTER

Overgenomen uit 'Gewogen Woorden', Thera Tanis-Baars/prof.dr. A. Baars, de Banier Uitgeverij

De eerste hartslag... en daarvóór!

ds. C. Sonneveld,
Krabbendijkse

Wanneer begon jouw hart te kloppen? Dat is een heel belangrijke vraag. Een levensvraag! Het kloppen van een hart duidt immers léven aan.

Het vlugge geroffel van een klein hartje is ontroerend voor een zwangere vrouw en haar man, de 'nieuwe' ouders dus. Het ontwikkelt zich al in een vroeg stadium van het menselijk leven. Drie weken na de bevruchting, wanneer het kindje nog geen centimeter groot is, begint zijn of haar hartje te kloppen. Het is reden om met David uit te roepen: 'Ik loof U, omdat ik op een heel vreselijke wijze wonderbaarlijk gemaakt ben; wonderlijk zijn Uw werken' (Ps. 139:14). Dankzij de wetenschap is er duizelingwekkend veel waar wij vandaag weet van hebben. Dat moet ons brengen tot eerbiedige verwondering, want Gods hand wordt zichtbaar in de schepping (Ps. 19:2; Rom. 1:20). Het ongeboren leven is dan ook onze bescherming waardig.

Week van het leven

Toch is het ook dit jaar weer nodig dat we stilstaan bij het feit dat onnoemelijk veel hartjes tot zwijgen worden gebracht. Ook zijn er kinderen bij wie het hartje niet eens mag gaan kloppen: hun prille bestaan wordt al eerder uitgeblust. In beide gevallen spreken we van abortus. Jaarlijks worden meer dan 30.000 kinderen in ons

Jaarlijks worden meer dan 30.000 kinderen in ons vaderland met opzet in de moederschoot gedood. 'De dwaas zegt in zijn hart: Er is geen God. Zij verderven het, zij maken het gruwelijk met hun werk...'

vaderland met opzet in de moederschoot gedood. 'De dwaas zegt in zijn hart: Er is geen God. Zij verderven het, zij maken het gruwelijk met hun werk...' (Ps. 14:1). Wanneer het leven van onze medemens in gevaar is, mogen wij niet werkeloos toezien. De Heere 'formeert hun aller hart; Hij let op al hun werken' (Ps. 33:15). Is de alwetendheid Gods ons tot blijdschap of tot schrik? Als het gaat over kindermoord, moeten we maar dichtbij huis beginnen. Hoe denken wij over het huwelijk, het krijgen van kinderen en over seksualiteit? Laten we onze weg toch zoeken bij het licht van Gods Woord! Onze verantwoordelijkheid reikt echter nog verder. Salomo zegt: 'Red degenen, die

ter dood gegrepen zijn, want zij wankelen ter doding, zo gij u onthoudt' (Spr. 24:11,12). Van de eerste christenen is bekend dat ze met gevaar voor eigen leven opkwamen voor het verachte in de samenleving. De vorst der duisternis heeft liever dat we met onszelf bezig zijn. Want stel je voor: een studievriend, collega of buurvrouw zou eens gaan nadenken over wat je hebt gezegd. Een kind zou uit de klauwen van de dood gered worden! Ga er maar vanuit dat er tegenstand ontbrandt als je voor het leven opkomt.

Ook binnen de kerk

Helaas komt die tegenstand niet alleen van buiten de kerk. Ook in eigen kring raden ouders van een zwanger meisje hun dochter soms aan 'het weg te laten halen' omdat ze niet geloven dat het al echt een kindje is. Of *willen* ze dat niet geloven? Willen ze de schaamte ontlopen? Vinden ze de carrière van hun dochter belangrijker? Wat zou dat erg zijn! Bedenk dat David niet goedkoop heeft gezondigd toen hij (tevergeefs) probeerde zijn overtreding van het zevende gebod te bedekken door iemand anders te laten doden. Het heeft bloed gekost: bij Uria, in zijn eigen gezin, ja zelfs voor de Zaligmaker!

Laat het overigens duidelijk zijn dat ons leven niet met de eerste hartslag begint: in dat geval zou de zogenaamde morning-after pil of een vroege abortus geoorloofd zijn. Vanaf het moment van de bevruchting is er al principieel sprake van een uniek, levend mensje.

Hebben we dan geen begrip voor moeilijke omstandigheden? Dat hebben we zeker! Laten we biddend en steunend staan rondom hen die dit meemaken. Maar laten we tegelijk vasthouden aan het Bijbelse principe dat het geen oplossing biedt als we (piepkleine) medemensen uit de weg ruimen.

Bemoedigend en verootmoedigend

Het is bemoedigend te zien hoe een groeiend aantal jongeren en ouderen warm loopt voor het ongeboren kind. Er zijn stichtingen en activiteiten - zoals de Mars voor het Leven - waarbij we ons van harte kunnen aansluiten. En dat laatste is broodnodig, want de nood is groot. Laat het tot verootmoediging zijn, niet alleen voor hen die een abortus hebben ondergaan, maar voor ons allemaal. 'Scheurt uw hart en niet uw klederen, en bekeert u tot den HEERE, uw God; want Hij is genadig en barmhartig, lankmoedig en groot van goedertierenheid, en berouw hebbende over het kwade' (Joël 2:13).

ABC van het geloof

De naam "ABC des geloofs" klinkt ons bekend in de oren. Het is de titel van een prachtig werk van dr. A. Comrie over de werkzaamheden van het zaligmakend geloof.

ds. A. Schot,
Nunspeet
voorzitter commissie
Catechese

Deze naam is ook gekozen voor een website, waarop dogmatische kernbegrippen voor jongeren worden uitgelegd. De initiatiefnemers van het "ABC van het geloof" proberen via een crowdfundingactie te bereiken dat het aantal kernwoorden op de site aangevuld kan worden.

Als voorzitter van de commissie Catechese voel ik me geroepen om enkele kanttekeningen te plaatsen bij deze ontwikkeling. De vorm komt tegemoet aan een eigentijdse wijze van het bereiken van de jeugd. De site ziet er 'gelikt' uit. Behalve illustraties en tekst, wordt ook van videofragmenten gebruik gemaakt om de Bijbelse kernbegrippen uit te leggen.

Bijbelse woordenschat

In dit artikel wil ik geenszins de noodzaak betwisten van het uitleggen van de Bijbelse kernbegrippen. Daar zijn we het hartelijk over eens. Onze jongeren weten de Bijbelse begrippen vaak niet meer in te vullen en hun Bijbelse woordenschat gaat helaas achteruit. Het is een feit dat Bijbelse kernbegrippen voor jongeren soms lege termen zijn.

Ik ben ook niet van opvatting dat het gemakkelijk zou zijn om kernbegrippen uit te leggen. Dit is ervaren door onze predikanten, die meegewerkt hebben aan de uitgave "Bij de Bron". Zeker als

men rekening wil houden met de beperkingen van autisme is het overbrengen van de geloofsleer geen eenvoudige zaak. Deze predikanten hebben met hun eigen beperkingen geworsteld! Dit artikel is dan ook niet geschreven uit de geest van: 'de beste stuurlui staan aan wal'.

Ik ervaar meermalen dat mensen dezelfde woorden gebruiken, maar deze geheel anders invullen.

Waar ik wel de vinger bij wil leggen, is dat de invulling van kernbegrippen om uiterste zorgvuldigheid vraagt. In deze tijd ervaar ik meermalen dat mensen dezelfde woorden gebruiken, maar deze geheel anders invullen. Beter zou zijn om dan maar niet dezelfde begrippen te gebruiken. Stel je eens voor dat we bij de apotheek dezelfde etiketten blijven gebruiken, maar een andere inhoud in de verpakking doen. Dat is levensgevaarlijk. Een verkenning van de bovenstaande site stelt mij eerlijk gezegd niet gerust. Ik wil dit illustreren met enkele voorbeelden.

Geloof en bekering

Bijvoorbeeld, het kernbegrip "geloof". Ik citeer: 'En het is tege-

lijkertijd ook een 'zeker weten': met je verstand weten dat Gods Woord de waarheid is. Dat is het geloof wat de Heilige Geest in je hart werkt. Je gelooft God op Zijn Woord, je geeft je over aan de Heere Jezus. Dat doe je omdat je gelooft dat Hij alleen zalig kan maken van alle zonden'. Ik mis de onderscheiding tussen historisch geloof en zaligmakend geloof! Dat vind ik ernstig.

Het begrip "bekering" wordt als volgt gedefinieerd: 'Bekeren is je afkeren van de zonde en je toekeren naar Jezus Christus'. Het woord bekering betekent inderdaad 'zich omkeren'. Maar er zijn twee woorden voor bekering in het Nieuwe Testament. Bekering betekent ook 'berouw hebben'. Dat aspect mis ik niet! Bovendien gaat het in de bekering echt niet om een zich toekeren naar de Heere Jezus alleen, maar om een omkeer naar God. Gelukkig wordt er in de uitwerking wel iets meer gezegd, maar zo'n definitie doet absoluut geen recht aan de zaak.

Een ander voorbeeld is het stukje over genade. Hierover worden mooie dingen gezegd. Maar waarom ontbreekt in het hele leesstuk over genade het woordje "schuld"? Als er één woord bij genade hoort, dan is dat toch het woord schuld? Naar mijn bescheiden mening wordt de kern van het begrip genade in de gehele uitwerking gemist. En dan hebben we het nota bene over een kernbegrip!

Tenslotte het kernbegrip 'de doop'. 'De doop is ook een teken. Een teken van God waarin Hij laat zien wat Hij belooft: vergeving van je zonden'. Wezen en bediening komt niet aan de orde. Nergens valt, zoals Calvijn wel gedurig doet, het woord verkiezing. Uit deze uitleg blijkt dat men de doop als een persoonlijke belofte ziet, die bekering en geloof vraagt. Achter zo'n uitleg gaat een verbondsopvatting schuil, die wij onze catechisanten niet willen meegeven.

Bijbelvertaling

Zo zijn er nog meer belangrijke aantekeningen te maken bij hetgeen hier op internet wordt aangereikt. Ik heb het dan nog niet gehad over het feit dat men met een schuifbalkje kan switchen tussen Statenvertaling en Herziene Vertaling. Kortom, dit is niet het materiaal dat wij zien als gebruiksmateriaal naast onze methode. Bij de uitleg van kernbegrippen komt het echt aan op de punt en de komma. Je kunt de etiketten van geloof, bekering, genade, doop e.d. niet zomaar plakken.

Belijdenis doen [2]

C.S.L. Janse,
Apeldoorn

Belijdenis doen betekent dat men zich, wanneer men tot 'de jaren des onderscheids' gekomen is, wil binden aan God en Zijn dienst. In plaats van de band met de kerk te verbreken, kiest men er voor om belijgend lid te worden van de gemeente.

Zij die belijdenis deden, hebben goede herinneringen aan de belijdeniscatechisatie

De vraag is dan hoe diep die keuze zit. Niet weinigen die eens belijdenis deden in onze gemeenten, zoeken na verloop van tijd hun heil helaas elders. Veelal daar waar een ruimere leer en levenspraktijk te vinden zijn. Of men breekt zelfs helemaal met kerk en godsdienst.

De ware belijdenis is een belijdenis met mond én hart. Dat zal in eigen kracht nooit gaan. 'Gij zult de HEERE niet kunnen dienen', zo hield Jozua het volk voor dat zich aan de dienst des HEEREN wilde verbinden (Joz. 24:19).

In het onderzoeksrapport wordt het opvallend genoemd dat door de ondervraagden maar weinig gesproken wordt over de dienst van God en het zich daaraan verbinden. Wat heeft dat ons te zeggen? Komt dat omdat men terughoudend is om daar met onbekenden over te spreken? Of komt dat omdat die noties bij de betrokkenen nauwelijks leven en men belijdenis doet omdat men daar nu eenmaal de leeftijd voor heeft? Volgens de onderzoekers

is hier ook het geestelijk klimaat in het ouderlijk gezin van invloed.

Doopbelofte

Belijdenis doen wordt onder ons ook wel getypeerd als het overnemen van de doopbelofte van je ouders. 'Mijn ouders hebben 'ja' gezegd tijdens mijn doop, nu moet je je eigen verantwoordelijkheid gaan nemen', aldus een van de geïnterviewde jongeren in het CGO-onderzoek.

Toch is een van de conclusies van de onderzoekers dat de doop maar een zeer kleine rol heeft in het leven van jongeren. De doop zou volgens hen een grotere plaats moeten krijgen in de catechese. Zij die belijdenis deden, hebben goede herinneringen aan de belijdeniscatechisatie. Daarentegen zijn de herinneringen aan de gewone catechisatie niet zo positief. Heeft dat te maken met hun eigen opstelling ten opzichte van de kerk, die destijds wellicht ook een stuk negatiever was? Heeft de groeps grootte daarmee te maken? Of komt dat omdat ze bewust geko-

zen hebben voor de belijdeniscatechisatie, terwijl bij de gewone catechisatie nogal wat jongeren alleen gaan omdat ze door hun ouders gestuurd worden?

Persoonlijke relatie

Van groot belang is in ieder geval dat er een band is met de betreffende ambtsdrager en dat er ruimte is voor vragen en discussie. Er is 'bij ons een ouderling van wie je vroeger dacht dat niets mocht bij hem. Later ga je hem beter kennen en weet je dat hij echt een kind van God is. (...) Je merkte dat aan de manier en de wijze waarop hij het vertelt en hoe hij de dingen zegt. Hij laat vol overtuiging merken dat hij je de zaligheid echt gunt', zo werd het door een van de geïnterviewden verwoord. Bij een aantal mensen die belijdenis deden is de vraag aan de orde geweest of men dat wel in de Gereformeerde Gemeenten zou doen. Bijvoorbeeld wanneer hun vriend of vriendin tot een andere kerk behoorde. Men vindt het van belang om allebei naar dezelfde kerk te gaan. Dat is inderdaad belangrijk. Maar ook los daarvan hebben sommigen zich serieus georiënteerd op kerkelijk gebied, alvorens een keus voor de Gereformeerde Gemeenten te maken. 'Na opleidingen (CGO) en nadat ik me verdiept had in andere kerken wat daar geleerd wordt, was ik ervan overtuigd', aldus een van degenen die recent belijdenis deden. 'Ik denk dat de ware leer hier wordt geleerd', zo zei een ander.

Plaatselijke gemeente

Wel richt de keuze zich vooral op de eigen gemeente waarmee men vertrouwd is. De binding met het kerkverband is veel minder. Daar heeft men als doorsnee kerklid ook niet zoveel mee te maken. Bovendien zijn in onze cultuur onpersoonlijke, landelijke instituties niet meer zo in trek. De groeiende heterogeniteit speelt hier ook een rol. Ik voel me 'veel meer verbonden met de plaatselijke gemeente dan met het kerkverband. Ik zou niet overal lid willen worden', aldus een van de ondervraagden. Alles bij elkaar hebben we hier te maken met een weliswaar beperkt onderzoek dat inzicht geeft in de motieven van belijdeniskandidaten. Persoonlijke betrokkenheid bij de jongeren van de kant van ouders, kerkenraadsleden en andere volwassenen blijkt van groot belang te zijn. Ook als het gaat om God en Zijn dienst. Al valt veel zaad op de weg en op steenachtige plaatsen, er mag ook zaad vallen in de goede aarde en vrucht dragen voor de grote eeuwigheid (Matth. 13:3-8).

(slot)

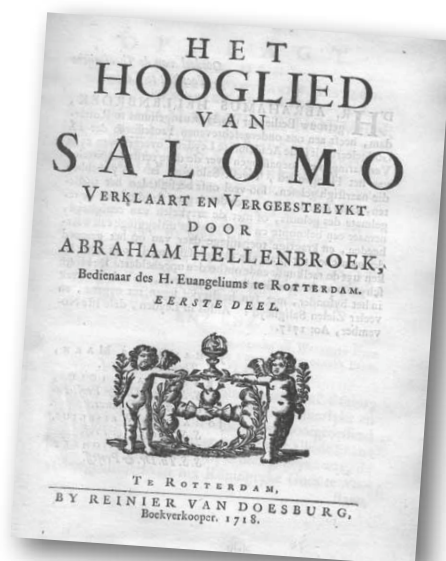
Abraham Hellenbroek [12]

Even proeven: “Het Hooglied van Salomo”

ds. W.A. Zondag,
Woerden

We zijn toegekomen aan de laatste van onze drie
‘proeverijen’: “Het Hooglied van Salomo. Verklaart en
Vergeestelykt door Abraham Hellenbroek”.

Het omvangrijke commentaar, dat voor het eerst in 1718 werd uitgegeven in twee kloeke delen (met meer dan 2200 pagina's), was opgedragen aan de Rotterdamse burgemeester, mr. Johan van der Hoeven en diens echtgenote. Wat de uitleg van het boek Hooglied betreft, is Hellenbroek opvallend kort in zijn verantwoording of “Voorrede aan de lezers”. Hoewel hij niet wil uitsluiten dat het boek ter gelegenheid van het huwelijk van Salomo is geschreven, kiest hij - anders dan veel andere theologen - voor de allegorische verklaring. Het “Lied der liederen” heeft als grote doel ‘een geestelijk vertoog op te leveren van de bijzondere liefde-uitgangen en gedragingen van des Heeren volk omtrent de Heere Jezus, en van Zijn bijzondere handelingen en liefde-ontmoetingen omtrent haar’. De Rotterdamse oudvader geeft het ruiterlijk toe: ‘Ik weet wel dat deze keuze niet naar de smaak van velen in deze tijden zijn zal’. Maar, zo voegt hij eraan toe: ‘Ik ben echter ook wel verzekerd dat zij velen zal behagen’. Opnieuw moet ik een lastige keuze voor ons ‘preuvenemint’ maken. Ik opteer voor Hooglied 2:3a en b: ‘Als een appelboom onder de bomen des wouds, zo is mijn Liefste onder de zonen; ik heb groten lust in Zijn schaduw, en zit eronder’. Deze appelboom (of citrusvruchtboom) is volgens onze verklaarder niemand anders dan de Zaligmaker, Jezus Christus. Na een uiteenzetting van het beeld (waarbij hij

graag verwijst naar klassieke bronnen en Joodse rabbijnen) volgt een toepassing op de verhouding tussen Christus en Zijn bruid. Hellenbroek bespreekt - met veel aandacht voor de details - zeven aspecten van het zitten in de schaduw van de appelboom Christus. Ik vat het samen:

1. Haar daadwerkelijk ‘zitten’. ‘Die van Jezus voordeel hebben wil, die moet Hem van verre niet alleen bezien en het beminlijke in Hem goedkeuren, en zo eens trek naar Hem hebben, maar het komt op de toepassing, op de dadelijke gebruikmaking aan’.
2. Haar gemeenschap met Christus. Zij drukt daardoor haar dadelijk aandeel, haar gemeenschap aan Jezus uit. ‘De schaduw was haar schaduw geworden’.

Dan wordt beleden: ‘Ik weet in Wien ik geloofd heb’ (1 Tim. 1:12).

3. Haar herhalend gebruik. ‘Zich telkens daaronder dekkende, en er onder kruipende, zo menigmaal als er een nieuwe vlaag van hitte, van benauwdheden, en van verlegenheden opkwam, en zo gedurig die schaduw gebruikende, om in geloof, hoop, in liefde daar als onder te zitten en mede werkzaam te zijn’.
4. Haar volkomen veiligheid. ‘Hij is een volmaakte schaduw. Het drukt haar verzekerde staat, haar gehele verberging onder Christus’ vleugels’. De dichter zingt: ‘Die in de schuilplaats des Allerhoogsten is gezeten, die zal vernachten in de schaduw des Almachtigen’.
5. Haar bezadigde rust. ‘Zij zat er zo gerust, zo bevredigd onder; het was alsof alle vrees, alle vermoeidheid van haar hart was afgefallen; in een stil toebetrouwen van haarzelf en al haar lichamelijke en geestelijke belangen aan de algenoegzaamheid van de schaduw’.
6. Haar vreugdestaat. Zitten in de schaduw van een boom geeft vreugde ‘en men is er verkwikt en vrolijk onder’. Dan belijden ze: ‘Mij aangaande, het is goed nabij God te wezen’.
7. Haar volhardend verblijf. De bruid wil er blijven. Hoe dat komt? ‘Van de zijde van de Heere Jezus werd zij er met kracht onder gehouden, en Die droeg voor haar zorg, dat zij er niet weer vanonder weggerukt werd’.

Hellenbroek roept het aan het slot uit: ‘Zietdaar, wat een allerzoetste uitdrukking de bruid van Jezus al heeft’. Vervolgens keert hij zich tot de onbekeerden, die hij de ‘de allerongelukkigste ellendelingen die men maar verbeelden kan’ noemt. Hij drukt zich krachtig uit: ‘Uw voeten zijn te lui om eens naar Jezus toe te gaan’. Ook voor hen heeft hij - zoals altijd in zijn preken - een waarschuwend en een nodigend woord. Om hen (nog meer) aan te sporen, wijst hij erop dat zulke mensen hun ellendestaat - het zitten buiten de schaduw van de Appelboom - ernstig moeten overdenken. Maar tevens moeten zij overdenken hoe noodzakelijk de heilzame schaduw van de appelboom Christus is: ‘Zie daar eens de algenoegzame volheid, die erin de Heere Jezus en wel alleen in Hem en in Zijn schaduw is, om u te kunnen dekken. (...) Neemt daarop dan ook eens een gelovige vlucht naar Jezus toe; en gaat en zet u onder Zijn schaduw neer. Bedaard. Hartelijk. Resoluut. Wendt u naar Hem toe, en wordt behouden’.

(slot)

Jeugdbond start actie “Geloofwaardig onderwijs”

L.A. Kroon,
Woerden

De inrichting van het onderwijs in ons land is uniek in de wereld. Dat bleek opnieuw tijdens het congres “100 jaar Vrijheid van onderwijs”, op 17 november 2017.

De gelijke bekostiging van openbaar en bijzonder onderwijs maakt dat onze kinderen op scholen zitten waar het onderwijs Bijbels doortinteld is. In landen waar christenen een (verdrukte) minderheid zijn, moeten ouders daar zelf voor zorgen. De Jeugdbond Gereformeerde Gemeenten vraagt daarom vanaf 1 december door middel van de landelijke jeugdwerkactie “Geloofwaardig onderwijs” aandacht voor christelijk onderwijs in landen waar dat niet vanzelfsprekend is.

Het is een groot voorrecht dat we in Nederland christelijk-reformatorisch onderwijs hebben, bekostigd door de overheid. Het onderwijs dat onze kinderen krijgen, is (meer dan) goed genoeg om straks in de maatschappij hun plaats in te nemen, maar is ook doortrokken van het Bijbelse fundament van de school. In de achterliggende eeuw hebben verschillende generaties dit onderwijs gehad. Dat stemt tot dankbaarheid. De Heere heeft dit onderwijs willen zegenen. Niet alleen in de groei van het aantal scholen en in de duizenden kinderen en jongeren die dit onderwijs hebben genoten, maar naar we geloven ook in harten van leerlingen. Het heeft kinderen hoop gegeven. Hoop op God (Ps. 78). We mogen onszelf in dit jubileumjaar, bij alle zegeningen die we hebben ontvangen in de achterliggende honderd jaar, de vraag wel stellen: delen we iets van dit voorrecht met anderen?

Delen met anderen

Veel kinderen in de wereld missen onderwijs bij een geopende Bijbel. De Jeugd-

bond start daarom de jeugdwerkactie “Geloofwaardig onderwijs”. We willen ons de komende maanden, tot en met mei 2018, bezinnen op de nood van mensen in Azië en Afrika. Daarnaast zamelen we graag geld in om hen geloofwaardig onderwijs te bieden. Onderwijs is nodig om toekomst te hebben. Dat is in Nederland zo, maar ook in andere delen van de wereld. Onderwijs geeft hoop op een betere toekomst, zeker als dit geloofwaardig, christelijk onderwijs is. Van onszelf zijn we zonder hoop en zonder geloof in de wereld, al behoren we tot de rijkste mensen op aarde. Maar de Bijbel leert ons dat er hoop is, in God, door Zijn Zoon Jezus Christus. Door onze zonde is die hoop onverdiend en zijn we het onwaardig, maar door genade wil de Heere Bijbels onderwijs zegenen en gebruiken om zondaren zalig te maken, wedergeboren tot een levende hoop. En dat perspectief gunnen we niet alleen onze eigen kinderen, maar ook kinderen en jongeren in andere delen van de wereld.

Geloofwaardig onderwijs

In de jeugdwerkactie besteden we aan-

dacht aan drie situaties waarin christelijk onderwijs het verschil maakt.

1. De -12 verenigingen zullen zich inzetten voor hun leeftijdgenoten in Pakistan. Ze gaan aandacht vragen voor schoon drinkwater en christelijk onderwijs in de grote stad Lahore. Dit project steunen we via het deputaatschap Bijzondere Noden.
2. De +12 verenigingen hebben als doel een project in Nigeria van de stichting Effatha. Zij bieden christelijk onderwijs aan dove tieners. Ze kunnen naar school, krijgen (Bijbels) onderwijs, leren een vak en kunnen zo in hun eigen onderhoud voorzien.
3. De +16 jongeren vragen aandacht voor hun verdrukte leeftijdgenoten in India. We steunen hen onder andere via het deputaatschap Bijbelverspreiding met studiemateriaal over de Bijbel en de geloofsleer.

We gebruiken deze actie ook graag om in de gemeente na te denken over de waarde van het christelijk onderwijs. Het is onrustig bezit. Het is niet vanzelfsprekend. Hoe moet het als onze vrijheid van onderwijs onder druk komt te staan en misschien wel (financieel) zal worden ingeperkt? Wat is dan onopgeefbaar? Wat leren we van situaties in andere landen?

Verbindend in de gemeente

De gezamenlijke bezinning en inzet rond “Geloofwaardig onderwijs” werkt ook verbindend in de gemeente(n). We hopen dan ook van harte dat het vuur voor hoopvol onderwijs in de plaatselijke gemeenten verder zal branden. Dat vraagt niet alleen inzet van jongeren en leidinggevend, maar ook betrokkenheid en ondersteuning van kerkenraden en gemeenteleden. Het gaat daarbij niet in eerste instantie om een zo groot mogelijke opbrengst van de jeugdwerkactie, maar om bezinning op geloofwaardig onderwijs. In Pakistan, Nigeria en India, maar ook hier in Nederland. Opdat kinderen hun hoop op God zouden stellen en Zijn daden niet zouden vergeten (Ps. 78:7). Hoop op God, temidden van een wereld van verdrukking, vervolging en discriminatie. Hoop op God, terwijl je doof bent. Hoop op God, terwijl je arm bent en je situatie uitzichtloos lijkt. Hoop op God, omdat zij en wij van nature geen hoop hebben, en zonder God en Christus in de wereld zijn (Ef. 2:12).

Met deze jeugdwerkactie willen we kinderen daar en hier de zegen van onderwijs vanuit het geloofwaardige Woord van God laten zien. Opdat ze door Gods genade in hun verloren toestand op de Heere Jezus leren hopen.

De regenboog aan de hemel [3]

ds. A. Schreuder,
Beekbergen

De regenboog in de wolken wijst op Gods trouw. De Heere geeft ieder mens een plaats op Zijn aarde. Wel roept Hij wederkerig elk mens op om Hem te zoeken en naar Zijn geboden te leven.

Paulus zegt dat God de mens op aarde doet wonen, 'opdat zij den Heere zouden zoeken, of zij Hem immers tasten en vinden mochten, hoewel Hij niet ver is van een iegelijk van ons' (Hand. 17:27). In dit zoeken van Hem, sluit de Heere geen mens, wie hij ook is, uit. In dat opzicht is er bij de Heere geen sprake van discriminatie.

De God Die de regenboog gaf, is de Schepster van hemel en aarde. Hij heeft de mens als pronkjeel geschapen. In Genesis 1:27 lezen we: 'En God schiep den mens naar Zijn beeld; naar het beeld Gods schiep Hij hem: man en vrouw schiep Hij ze'. God heeft gewild dat er mannen en vrouwen zijn, dus geslachtelijkheid. God heeft ook de geslachtsgemeenschap tussen man en vrouw een plaats gegeven in het huwelijksverbond. In Genesis 2 lezen we heel teer hoe de Heere Eva als vrouw brengt tot Adam en lezen we in vers 24: 'Daarom zal de man zijn vader en zijn moeder verlaten en zijn vrouw aanleven; en zij zullen tot één vlees zijn'. Zo ligt de geslachtelijkheid (m/v) en het huwelijksverbond als ordening van het menselijk leven op aarde verankerd in de schepping.

Voortgang menselijk geslacht

Nieuw leven ontstaat uit de gemeenschap van man en vrouw omdat het zaad van de man samensmelt met de eikel van de vrouw. De vrouw draagt de vrucht en brengt het nieuwe leven voort. Het moe-

derschap is alleen verbonden met het vrouw-zijn.

Nieuw leven is niet mogelijk als er geen geslachtelijkheid was en generaties zouden elkaar niet opvolgen als er geen geboortes zouden zijn. De Heere heeft het leven van de mensheid op aarde ook geordend in levensverbanden waarvan het gezin en de familie de belangrijkste zijn. Die ordening heeft de Heere gegeven opdat de mensen in rust en vrede kunnen samenleven. Als de mensheid zich voegt naar deze scheppingsordering, verbindt de Heere daar Zijn zegen aan.

De Heere heeft de regenboog gegeven als teken van Gods trouw om de aarde niet door water te laten vergaan. Wel is het een feit dat op deze aarde de zonde

doorwerkt, want de aarde ligt sinds de zondeval onder de vloek. De gevolgen van de zonde komen op allerlei manieren openbaar. We noemen slechts ziekte en sterven, kruisen die mensen ondervinden, ontwrichting in menselijke relaties. Wat veroorzaakt dit alles verdriet, moeite, eenzaamheid en strijd.

Allerlei kruisen

Het leven is niet voor iedereen hetzelfde. Velen dragen een kruis mee. Het gemis van dierbaren is een kruis dat het verdere leven stempelt. Voor een alleenstaande kan het gemis van een levensgezel een kruis zijn. Zo ook kan de worsteling met een andere seksuele geaardheid of oriëntatie een geweldige worsteling zijn en ervaren worden als een groot kruis. Dat dit aardse leven vaak moeilijk is en worsteling en strijd meebrengt, kan en behoeft niet ontkend te worden.

Als we de regenboog aan de hemel puur als een natuurverschijnsel zien, dan is hij wel mooi voor het oog, maar geeft hij geen troost. Troost bij het zien van de regenboog is er als het zien ervan ons brengt bij de Heere en Zijn Woord. In dat Woord is er troost te vinden voor kruisdragers, want in het Woord openbaart de Heere Zijn genade in Christus, Zijn Zoon.

Lukas schrijft van Hem toen Hij op aarde rondwandelde: 'En Hij zeide tot allen: Zo iemand achter Mij wil komen, die verloochene zichzelf, en neme zijn kruis dagelijks op en volge Mij' (Luk. 9:23). Als Zijn roepstem weerklank vindt in ons hart, gaat Hij kracht en troost geven om het kruis te dragen. Maar dit betekent wel dat we in de weg van gehoorzaamheid gaan leren om ons geluk niet meer te zoeken in onszelf, maar in Christus en in het leven dat Hij is en geeft. Dat is een leven dat weer op God is gericht en dat ons leven zet in eeuwigheidslicht.

Twee regenbogen

De regenboog aan de hemel en de regenboog van onze tijd staan voor twee levensinstellingen die onverenigbaar zijn. Zowel de ene als de andere bepaalt hoe iemand in het leven staat. In de ene voelt de mens zich gebonden aan de Heere en Zijn Woord.

Het is groot als iemand met welk kruis ook ervaart dat er onder de regenboog aan de hemel ook voor hem of haar plaats is. In het andere geval zoekt de mens zijn geluk in vrijheid en ongebondenheid, zonder dat er plaats is voor God en Zijn Woord.

(wordt vervolgd)

Een sterk wapen

N. Verheul-Cijsouw, Alblasserdam

Melanchton en Luther zijn verdrietig. Ook andere knechten van God zijn moedeloos.

Het is een moeilijke tijd. Er is veel vijandschap buiten én binnen de kerk. Tegen de leer van genade. De mensen willen niet horen dat een zondaar alleen uit genade gerechtvaardigd wordt (of: vergeving van zonden krijgt). Ze willen zelf ook iets doen om zalig te worden. Maar hoe kan een goddeloos, zondig mens iets goeds doen in Gods oog? Dat kan toch niet?

Melanchton gaat verdrietig een rondje wandelen. Hij hoort stemmen van kinderen uit een huis. Ze zeggen de catechismus op voor hun moeder. Ook bidden ze. Melanchton wordt blij van wat hij hoort en gaat terug. 'Waarom ben je zo blij?' vraagt Luther.

Melanchton antwoordt: 'Laat ons niet zo kleinmoedig (of: ongelovig, bevreesd) zijn, want ik heb mensen gezien die voor ons strijden. Mensen die ons beschermen zullen en die onoverwinnelijk zijn.' 'Wie zijn dan die sterke helden?' vraagt Luther. 'Zwakke vrouwen die bidden en zingende kinderstemmen. Ik heb hun gebed gehoord', zegt Melanchton. 'Ik weet dat God hen verhoren zal en ons niet zal beschamen. Er worden nog jonge soldaten opgeleid. Zij zullen de zaak van Christus (of: dienst van de Heere) helpen voortgaan en daarvoor vechten'. Gods knechten grijpen weer moed.

Waar bid je voor? Goede cijfers, gezondheid, vergeving van je zonden, een nieuw hart? Dat kun je niet vaak genoeg doen. Bid je ook voor de Kerk van God en voor Zijn knechten? Want dat is ook belangrijk en hard nodig. Het gebed is een sterk

wapen. Op het gebed wil de Heere nog wonderen doen!

*Ook was Samuël,
Op Gods hoog bevel,
Biddend voor Zijn volk,
Als een hemeltolk;
Hij en anderen meer
Riepen tot den HEER,
Die, met gunstig oren,
Hun geroep wou horen*
(Psalm 99:5 ber.).

*een trouwe
dienstknecht van God*

MAARTEN LUTHER

H. van Dam

Zacht fluisteren ze met elkaar, die nonnen in het nonnenklooster. Waar hebben ze het over? En waarom moet het zo zachtjes?

Ze lezen vaak in kleine boekjes. En als ze iets gelezen hebben, willen ze er graag met elkaar over praten. Fluisterend, want niemand mag het horen...

Die boekjes zijn boekjes van Luther. Ja, die komen zelfs de kloosters binnen! Het gebeurt erg stiekem, want o, als de strenge abdis het te weten komt! Zij is de baas in het klooster. Als zij het zou merken wat de nonnen lezen en waarover ze

met elkaar praten... Wat zouden ze zwaar gestraft worden!

Wat de meisjes in die boekjes lezen, hebben ze nog nooit gehoord. Ze dachten altijd dat je in een klooster de zaligheid echt goed kon verdienen. Want daar kun je veel goede werken doen! Daarom hadden ze ook beloofd dat ze nooit zouden trouwen. Want dat is ook al zo erg goed! Maar nu lezen ze dat het allemaal leugens en verzinnsels van de Roomse kerk zijn. Nu lezen ze wat de Heere in Zijn Woord zegt. En dat is de waarheid.

Nee, ze kunnen het in het klooster niet meer uithouden. Het is voor hen een gevangenis geworden.

Het is avond. Rond het klooster is het donker geworden. Toch kun je, als je goed kijkt, daar onder dat groepje bomen een wagen zien staan. Aan de achterkant van het sombere gebouw.

Op de wagen staan haringvaten onder een groot zeil. Ze zijn leeg, want de voerman heeft de haring al in het klooster gebracht. Hij wacht...

Daar komen ze al: een, twee, drie... uit het klooster komen ze aanhollen. Twaalf nonnen klimmen in het donker op de wagen en duiken vlug onder het zeil tussen de vaten.

De voerman trekt aan de teugels. Het paard begint te lopen. De meisjes houden zich heel stil.

vervolgverhaal

47

Boekennieuws

De kracht van het geloof

"De kracht van het geloof",
Matthew Henry;
samengesteld door
J. Kranendonk-Gijs-
sen;
uitg. De Banier,
Apeldoorn; € 19,50.

De Bijbelverklaring van Matthew Henry (1662-1714) is een begrip. Bekend en vertrouwd puriteins: dichtbij de Heilige Schrift blijvend, en naar het hart van Jeruzalem. Hopelijk is dat zo en blijft dat zo! Een middel om met de inhoud ervan nader kennis te maken is dit pas verschenen dagboek. Naar ik zo van harte hoop krijgt jong en oud daardoor dan de smaak ervan te pakken. En wordt de liefde tot dit soort geschriften bevorderd. Hier lezen we hoe de kerk der eeuwen leefde en beleefde; we lezen van de geloofsplanting en de geloofsoefening. De dagboekstukjes zijn namelijk samengesteld aan de hand van de Bijbelverklaring van deze Engelse predikant, die op pastorale wijze het leven van de geloofshelden dichterbij brengt.

De schrijver van de Hebreeënbijbel riep zijn lezers op om in de moeilijke dagen waarin zij leefden, te volharden in het geloof en standvastig te blijven. Een oproep die ook tot ons komt in de 21ste eeuw.

In de lange rij van de geloofshelden uit Hebreeënen 11 worden veel getuigenissen gegeven van hen die door de kracht van het geloof staande bleven. Juist uit het alledaagse leven van de daar genoemde personen blijkt wat de kracht van het geloof vermag. Door Gods genade zijn de gelovigen niet bezweken onder beproe-

vingen, lijden en leed. De reeks van Bijbelse identificatiefiguren uit Hebreeënen 11 is tot bemoediging en navolging.

Het dagboek heeft een duidelijke letter en voor de kerkelijke feestdagen zijn aparte stukjes opgenomen. Het is zorgvuldig samengesteld door J. Kranendonk-Gijsen, die in dit verantwoordelijke werk al veel ervaring heeft. We sluiten ons graag aan bij haar wens aan het einde van het voorwoord: 'Het is mijn hartelijke wens dat dit dagboek mag dienen tot onderwijs en bemoediging, bovenal tot uitbreiding van Gods Koninkrijk'. In deze weken waarin u misschien nadenkt over een dagboek voor 2018, kan ik u dit hartelijk aanbevelen. Of om het ten geschenke te doen, ook aan onze jongeren.

v. A.

Evangelicals, een verkenning

"Evangelicals, een verkenning", door
prof. dr. A. Baars
(e.a.); uitg. De
Banier, Apeldoorn;
202 blz.; € 17,95.

Ter gelegenheid van het afscheid van W. B. Kranendonk als hoofdredacteur van het Reformatorisch Dagblad verscheen een interessante bundel studies over de evangelicale beweging in de Verenigde Staten. Deze kijkt overigens op een aantal punten af van wat wij in Nederland kennen als de evangelische beweging. Het boeiende is dat het boek ook ingaat op de invloed van deze evangelicalen op het gereformeerd protestantisme in Nederland. We denken aan personen als John Piper, Tim Keller en N.T. Wright. Ds. G.R. Procee uit Middelharnis plaatst kritische kanttekeningen bij hun gedachtegoed. Het is goed om dit ter harte te nemen, om te voorkomen dat we kritiekloos allerlei wind van leer overnemen en daarmee belangrijke zaken uit Gods Woord kwijtraken. We willen nog enkele punten noemen die tot lering zijn, om daarmee deze bundel aan te bevelen. In twee heldere samenvattende hoofdstukken schetst de christelijke gereformeerde emeritus hoogleraar A. Baars de wortels van de Amerikaanse kerken. We zien in deze geschiedenis vrij sterke methodistische invloeden. Daardoor ligt het accent nogal eens op de vrije keuze die de mens moet maken voor de Heere Jezus, bijvoorbeeld door het zondaarsgebed. Dit heeft al zoveel kwaad gedaan. Een veel te optimistische visie op de mens heeft haast altijd tot gevolg dat tekort gedaan wordt aan het genadewerk Gods. Vergis ik me dat

zo'n optimistische mensvisie ook in de gereformeerde gezindte terrein wint? Dat heeft zijn weerslag op tal van punten uit de geloofsleer en geloofsbeleving. De oude uitspraak 'De eerste Adam niet geleerd, dan de tweede Adam, Christus, niet begreep', is nog altijd onderwijzend. We lezen in een opstel ook een leerzame opmerking uit een andere kerkelijke achtergrond dan de onze. Lauwe christenen kunnen wegzakken in individualisme en samensmelten met de moderne samenleving. Dat is waar! Alleen schiet het medicijn dat hier gegeven wordt, tekort. De Amerikaan Dreher wijst op de noodzaak van sterke christelijke gemeenschappen. Maar, die zijn er niet zonder het wederbarend werk van de Heilige Geest. Als dat ontbreekt, zakt een uitwendig christendom in elkaar.

ds. J.M.D. de Heer, Middelburg

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Beroepen:

te Barendrecht,
ds. H.A. van Zetten te Benthuisen;
te Leiderdorp,
ds. G.W.S. Mulder te Zoetermeer;
te Middelharnis, ds. B. Labee te Veenendaal;
te Ridderkerk-Slikkerveer,
ds. A.T. Vergunst te Waupun (Wisconsin, VS);
te Urk, ds. C.A. van Dieren te Rijssen-Noord.

Bedankt:

voor Oudemirdum, ds. C. van Ruitenburg
te Krimpen aan den IJssel;
voor Ridderkerk,
ds. A.T. Huijser te Sliedrecht.

MEDEDELING DS. R. KATTENBERG

Hartelijk dank voor de gelukwensen, ontvangen t.g.v. mijn 40-jarig ambtsjubileum. Dank ook voor het meeleven, ondervonden in de tijd dat ik niet kon voorgaan in de gemeenten vanwege lichamelijke beperkingen. Die zijn inmiddels door Gods hand aanzienlijk minder geworden, zodat ik met rollator en kruk weer redelijk uit de voeten kan. Dat houdt o.m. in dat ik op zondagen weer een preekbeurt kan vervullen. Daartoe neem ik zelf contact op.
Voor dit alles de dank aan de Heere.

ds. R. Kattenberg

MUTATIES KERKELIJK JAARBOEK 2017

* Pag. 169, gemeente DEVENTER

Het adres resp. het telefoonnr. van de scriba, W. Heres, is nu: Rijksstraatweg 157, 7391 MK Twello, tel. (0571) 729026

* Pag. 218, gemeente GRONINGEN.

Scriba van de diaconie is nu:
M. de Vries, Hoeksmeersterweg 1a, 9918 TA Garrelswaer, tel (0596) 566281, e-mail: diaconie@gergemgroningen.nl

* Pag. 315, gemeente OOSTVOORNE.

Het telefoonnr. van het kerkgebouw is nu: (06) 29138168.

Berichten

KERSTBIJeenKOMST VAN EVANGELISATIEPOST HET KOMPAS

Bijeenkomst, te organiseren door het inloophuis Het Kompas, te Den Haag, op vrijdag 15 december t.g.v. het Kerstfeest, in de Bethaniëkerk van de Gereformeerde Gemeente van Den Haag-Scheveningen, Oude Boomgaardstraat 43. Aanvang 19.00 uur, sluiting: circa 20.15 uur.
We nodigen u en jullie als thuisfront graag uit voor deze avond.
Het kinderkoor Hosanna uit Benthuisen verleent zijn medewerking.
Na afloop is er gelegenheid voor onderlinge ontmoeting. Voor de bezoekers van het inloophuis is er voorafgaand een maaltijd in de zaal van het kerkgebouw.

KERSTBIJeenKOMST VOOR MENSEN MET VERSTANDELIJKE BEPERKING

De oudervereniging Helpende Handen, afd. De Bevelanden, nodigt u/jou uit om de kerstbijeenkomst bij te wonen op zaterdag 9 december in de Elimkerk van de Gereformeerde Gemeente te 's-Gravenpolder.

Aanvang 14.30 uur. Opening en Bijbelverhaal door ds. D. de Wit. Crèche is aanwezig. Deze bijeenkomst wordt georganiseerd voor mensen met een verstandelijke handicap. Ook familieleden en belangstellenden zijn welkom.

KERSTMIDDAG VAN STICHTING MEFIBÓSETH

Kerstmiddag van Mefibóseth, stichting ter ondersteuning en begeleiding van gehandicapten, op zaterdag 16 december, aanvang 14.30 uur, in de kerk van de Gereformeerde Gemeente te Leerdam. Kerstvertelling door ds. J. Schipper.

ZANGAVONDEN

Alkmaar

Kerstzangavond (met samenzang), te organiseren door de evangelisatiepost Bij de Bron te Alkmaar, op zaterdag 23 december, aanvang 19.30 uur, in de Kapelkerk, Laat 80, m.m.v. het chr. mannenkoor uit Ede en het instrumentaal ensemble Con Passione uit Veenendaal. Leiding: evangelist G. Baan.

Capelle aan den IJssel

Adventzangavond op zaterdag 9 december, aanvang 19.30 uur, in de Moriakerk van de Gereformeerde Gemeente van Capelle a/d IJssel-Middelwatering, m.m.v. het gemengd koor Laus Deo, Roeland de Reuver, orgel, het Sebanjakoor en Wim de Borst, orgel. Ook is er een muzikaal intermezzo. Collecte voor Vakantieweken voor gehandicapten.

Enkhuizen

Kerstzangavond (met samenzang) op vrijdag 15 december, aanvang 19.30 uur, in de Ontmoetingskerk van de Gereformeerde Gemeente te Enkhuizen, m.m.v. het jongerenkoor Yehuda en het chr. gemengd koor Soli Deo Gloria.

Krimpen aan den IJssel

Kerstzangavond op zaterdag 16 december, aanvang 19.30 uur, in de Seba-kerk te Krimpen a/d IJssel, m.m.v. het Seba-gemengd koor, het Seba-meisjeskoor en het Seba-kinderkoor. Opening en meditatie: ds. C. van Ruitenburg. Collecte t.b.v. Deputaatschap Bijzondere Noden.

Ridderkerk

Kerstzangavond op zaterdag 9 december, aanvang 19.30 uur, in de Bethelkerk van de Gereformeerde Gemeente te Ridderkerk, m.m.v. Ridderkerks mannenkoor en jongerenkoor Laudate Deum te Ridderkerk. Opening en meditatie door student P.C. Vlot. Collecte t.b.v. JBBG-actie Geloofwaardig onderwijs.

Zeist

Kerstzangavond op zaterdag 16 december, aanvang 19.30 uur, in de Rehobôthkerk van de Gereformeerde Gemeente te Zeist, m.m.v. het gemengd koor Sursum Corda en het jeugdkoor de Rehobôthzangers, Frans van de Lagemaat, orgel en Arjen Bout, piano. Opening en meditatie: ds. J.J. van Ekeveld; sluiting: diaken E. Treur. Collecte voor de plaatselijke evangelisatie.

Zierikzee

Adventzangmiddag & -avond op zaterdag 9 december, aanvang 15.00 uur en 19.30 uur, in de Nieuwe Kerk in Zierikzee, m.m.v. het Zeeuws projectkoor en het Jong mannenkoor Jubilate. Dirigenten/organisten: Lennert Knops en Marien Stouten. Leiding: ds. W.A. Zondag.

GESCHENKBOEKJE TOT TROOST EN BEMOEDIGING

Op veler verzoek verzorgt de Werkgroep Shalom, een werkgroep van bezoekvrijwilligers die onder de Stichting tot Hulpverlening in de Particuliere Synode Zuid valt, een vierde uitgave van het boekje: "Vreest niet". Dit is een boekje met 17 meditaties, geschreven door diverse predikanten van de Gereformeerde Gemeenten. Bij elke meditatie is een gedicht en een illustratie opgenomen. Dit boekje, dat 95 pagina's telt, is bedoeld als bemoediging en troost voor iedereen die in zorgen, ziekte, rouw of andere moeilijke omstandigheden verkeert. Bijzonder geschikt om cadeau te geven.

De prijs is € 9,95 per stuk, inclusief verzendkosten. Voor grotere afnames kunnen we in overleg korting geven. Ook het gelijksoortige boekje "Weest in geen ding bezorgd" is nog leverbaar.

U kunt het boekje op verschillende manieren bestellen:

- Website: www.werkgroepshalom.nl
- E-mail: contact@werkgroepshalom.nl
- Telefoon: Anna de Muijnck, 0118-310034.

MARS VOOR HET LEVEN 2017

De stichting Schreeuw om Leven houdt op zaterdag 9 december de 25^e Mars voor het Leven. Deze mars heeft twee hoofddoelen: 1. een signaal naar de samenleving en politiek. Stop abortus en euthanasie en 2. een blijvende impact op de aanwezigen:

bewustwording en bemoediging.

Spreker: o.a. het SGP-lid van de Tweede Kamer mr. C.G. van der Staaij.

Persoonlijk ervaringsverhaal en samenhang. Aanvang 12.00 uur. Vanaf 11.00 uur verwelkoming. De mars wordt begint op het Malieveld te 's-Gravenhage om 13.15 uur. Het streven is om tussen 15.00 en 15.30 uur te eindigen. Lees op www.schreeuwomleven.nl/marsvoorhetleven. Op de website staat vermeld of ook bij u in de buurt busvervoer is georganiseerd en hoe u zich hiervoor kunt aanmelden.

DE OASE VERHUIST OM VERBOUWING

Het diaconaal gastenhuis de Oase in Ouddorp verhuist naar een tijdelijk onderkomen. Aanleiding is de voorgenomen uitbreiding van acht naar twaalf gastenplaatsen. Deze uitbreiding moet medio 2018 zijn gerealiseerd. Tijdens de verbouwing kan de Oase gebruik maken van De Mantelienghe – het voormalig logeerhuis van Adullam – in Ouddorp. Hier kunnen vijf gasten worden ontvangen.

Om de uitbreiding te kunnen realiseren, is het pand aan de Hazersweg recent in eigendom gekomen van Stichting de Oase. Dit werd mogelijk gemaakt dankzij ruimhartige financiële steun vanuit de achterban. De verbouwing gaat zeker ruim een half jaar duren. De Oase staat voor een belangrijke opdracht.

HET WOORD 'ZALIG' KRIJGT WAARDE VOOR IEMAND DIE TERNEERGEDRUKT WORDT DOOR EEN SCHULDIGE CONSCIËNTIE.

JOHN BUNYAN

Graag doen we vrijmoedig een beroep op u. Wilt u ons en onze gasten gedenken in het gebed? Organiseer binnen uw gemeente een actie ten behoeve van de Oase. Bouw mee en steun ons met een gift op NL15 INGB 0007290852 t.n.v. Stichting de Oase te Capelle aan den IJssel. Diaconaal gastenhuis de Oase. Bezoekadres: Klarebeekweg 7, 3253 LC Ouddorp W: www.diaconaalgastenhuisdeoase.nl I: <http://www.diaconaalgastenhuisdeoase.nl/info@diaconaalgastenhuisdeoase.nl> T: 085 4898886

Beste jongelui,

Naar aanleiding van de brief uit De Saambinder nr. 46 (17 augustus) schrijf ik een korte aanvulling.

Volgens mij was de bezorgde vader nog niet helemaal klaar met zijn brief. Ik ben het met hem eens dat meisjes en vrouwen zich bedekter zouden moeten kleden. Maar daarmee houdt het niet op. Want waar komt de zondige begeerte van mannen en jongens vandaan? Is dat niet na de zondeval gekomen? Was dát niet het begin waardoor mannen met andere ogen naar vrouwen kijken? Of ligt dat alleen aan de kleding? Zien we ook hierin niet dat de 'beschuldiging' steeds verder weg begint? Die vrouw..., de slang...

Jongens, hoe wordt er over meisjes en vrouwen gepraat? Of misschien beter gezegd: Hoor je ook wel eens hoe meisjes tegenwoordig 'gekeurd' worden? En dan gaat het vaak niet over het karakter... Doe je daar aan mee? Hoe praat je met je vrienden over meisjes? Het is vaak vernederend hoe er over hen gepraat wordt. Heeft de Heere het zo geleerd aan Adam? Nee hè? Als man of jongen hoor je beschermend te zijn tegenover meisjes en vrouwen. Zeg er wat van, als er op een minderwaardige manier over hen gesproken wordt. Dat is niet ouderwets of overdreven. Dat is Bijbels!

Dat normen en waarden steeds verder afzakken, dat is wel duidelijk. Te zien aan de meisjes, te horen aan de jongens. Ouders, vergeten we niet dat voorleven vaak veel meer duidelijk maakt dan voorspreken?

Met elkaar moeten we de Heere vragen om een verandering in ons leven. Bovenal in ons hart. Want wat in het hart gewerkt wordt, dat wordt bekend. In gewaad, in daad én in praat!

Met een hartelijke groet, een moeder

Kerkdiensten

ZONDAG 3 DECEMBER 2017

Aagtekerke 9.30 en 19.00 uur ds. A.P. Baaijens; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; Aalst 14.30 uur ds. A.T. Huijser; Alblasserdam 9.30 uur ds. B. van der Heiden en 16.30 uur ds. A.J. de Waard; Alphen a/d Rijn 10.00 uur ds. J.J. Tanis; Amsterdam 16.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Apeldoorn 10.00 en 16.00 uur ds. R.A.M. Visser; Arnhem 15.00 uur ds. F. Mulder; Barendrecht 10.00 uur ds. A.J. de Waard en 19.00 uur ds. C. van Ruitenburg; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. S.W. Janse; Berkenwoude 10.00 uur ds. J. Driessen en 18.30 uur ds. W.J. Karels; Bodegraven 19.00 uur ds. J.S. van der Net; Borssele 9.30 en 18.00 uur ds. D. de Wit; Boskoop 9.30 uur ds. H. Paul en 16.30 uur ds. J.S. van der Net; Brakel 10.00 en 18.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. A. Moerkerken; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Delft 16.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Den Haag-Scheveningen 16.30 uur ds. J. Driessen (in kerkgebouw Den Haag); Deventer 19.00 uur ds. B. Labee; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. K. Boeder; Dordrecht 10.00 uur ds. C. Harinck en 15.30 uur ds. H.A. van Zetten; Ede 9.30 en 16.00 uur ds. M. Joosse; Emmeloord 9.30 en 16.00 uur ds. P.G. Heijkamp; Enkhuizen 9.30 en 16.00 uur (H.D.) ds. G. Heijkamp; Enter 14.30 uur ds. S.W. Janse; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. J.B. Huisman; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. C. Hogchem; Goes 14.00

uur ds. W.A. Zondag; Goudswaard 10.00 en 18.00 uur ds. G. Hoogerland; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur stud. H.E.P. Fortuyn; 's-Gravenzande 18.30 uur stud. M. Blok; Groningen 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. J.B. Zippro; Haamstede 18.30 uur ds. G.J. Baan; Hardinxveld-Giessendam 9.30 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. M.H. Schot; Herkingen 14.30 uur ds. G. Pater; Hoedekenskerke 17.00 uur ds. C.J. Meeuse; Hoofddorp 15.30 uur ds. A. Verschuure; Hoogeveen 19.00 uur ds. J.B. Zippro; Hoogvliet 10.00 en 15.30 uur stud. H.J. Agteresch; Houten 10.00 en 17.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Kampen 15.30 uur ds. J.B. Huisman; Kamperland 9.30 (H.A.) en 14.30 uur ds. C.J. Meeuse; Kapelle-Biezelinge 10.00 en 16.30 uur ds. W.A. Zondag; Katwijk aan Zee 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. A. Verschuure; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Kortgene 16.30 uur ds. C. Harinck; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Leerdam 10.00 en 18.00 uur ds. J. Schipper; Leiderdorp 10.00 uur ds. J.S. van der Net en 16.30 uur ds. J.J. Tanis; Lelystad 16.00 uur ds. R. Kattenberg; Lisse 10.00 en 16.00 uur (H.D.) ds. G.J.N. Moens; Meeuwen 19.00 uur ds. L. Blok; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. S. Maljaars; Middelburg-Centrum 9.30 (H.A.) en 14.30 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 9.30 en 16.00 uur ds. G. Clements; Middelharnis 14.30 uur ds. K. Boeder; Mijdrecht 18.00 uur ds. W. Visscher; Moerkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Naaldwijk 19.00 uur ds. M.H. Schot; Nieuwer ter Aa 19.00 uur ds. J.J. van Ekeveld; Nieuwerkerk 18.00 uur ds. S. Maljaars; Nieuwe-Tonge 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. G. Pater; Nijkerk 9.30 uur ds. J.J. van Ekeveld en 18.30 uur ds. A. Schot; Nisse 9.30 en 14.30 uur ds. J.W. Verweij; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur (H.D.) ds. A. Schot; Oosterend 10.00 en 16.30 uur ds. A. Vermeij; Oostkapelle 16.00 uur (H.D.) ds. A.P. Baaijens; Oostvoorne 10.00 en 18.00 uur stud. G.P. van Nieuw Amerongen; Opheusden 10.00 (H.D.) en 17.30 uur ds. W. Mouw; Oud-Beijerland 19.00 uur ds. A.J. de Waard; Ouddorp 14.30 uur stud. G.P. van Nieuw Amerongen; Poederoijen 14.30 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Poortugaal 19.00 uur ds. H. Brons; Poortvliet 14.30 uur (H.D.) ds. P.D. den Haan; Puttershoek 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Rheden 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. G.J. van Aalst; Ridderkerk-Slikkerveer 15.30 uur ds. W. Harinck; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur ds. J. van Laar; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. A. Schreuder; Rilland-Bath 14.00 uur ds. D. de Wit; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 uur ds. J. Mijnders en 16.00 uur ds. W. Silfhout; Rotterdam-Centrum 10.00 en 16.00

uur stud. M. Blok; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 uur ds. W. Silfhout; Rotterdam-Zuidwijk 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; Scherpenzeel 18.30 uur ds. R.A.M. Visser; Sint Annaland 14.30 uur ds. C. Sonneveld; Sliedrecht 9.30 en 18.00 uur ds. A.T. Huijser; Soest 9.30 (H.A.) en 15.00 uur ds. W. Visscher; Spijkenisse 18.00 uur stud. H.J. Agteresch; Sprang-Capelle 14.30 uur ds. E. Bakker; Terneuzen 15.00 uur ds. D.W. Tuinier; Terwolde - De Vecht 14.30 uur ds. J. van Laar; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. P. Mulder; Uddel 10.00 uur ds. G. Mouw; Utrecht 15.30 uur ds. P. Mulder; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur (H.D.) ds. B. Labee; Vlaardingen 10.00 en 16.30 uur ds. H. Brons; Vlissingen 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. G.J. Baan; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. D.W. Tuinier; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. H. van der Heiden; Werkendam 10.00 (H.D.) en 18.00 uur ds. M. Karens; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; Wierden 15.00 uur ds. A. Schreuder; Wolphaartsdijk 14.00 uur ds. G.J. Baan; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zoetermeer 10.00 en 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwijndrecht 9.30 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; Zwolle 19.00 uur ds. M. Joosse.

DINSdag 5 DECEMBER 2017

Aalst 19.30 uur ds. C.J. Meeuse; Dirksland 19.30 uur ds. K. Boeder; Ede 19.30 uur ds. M. Joosse; Ooltgensplaat 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer.

WOENSDAG 6 DECEMBER 2017

Aalburg 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; Doetinchem 19.30 uur ds. A. Schreuder; Dordrecht 19.45 uur ds. B. van der Heiden; Enkhuizen 19.30 uur (voor de zending) ds. G.J.N. Moens; Goudswaard 19.30 uur ds. C. van Krimpen; Herkingen 19.30 uur ds. J.W. Verweij; Hilversum 19.45 uur ds. G.J. van Aalst; Hoofddorp 19.45 uur ds. J.J. van Ekeveld; Middelburg-Zuid 19.30 uur ds. C.J. Meeuse; Oudemirdum 19.30 uur ds. J. van Laar; Oude-Tonge 19.30 uur ds. J.S. van der Net; Poortugaal 19.30 uur ds. A.P. Baaijens; Puttershoek 19.30 uur ds. A. Verschuure; Rijssen-Noord 19.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rotterdam-Alexanderpolder 19.30 uur (voor de evangelisatie) ds. B. Labee; Scherpenisse 19.30 uur ds. G. Beens; Uddel 19.30 uur (voor de zending) ds. B.J. van Boven; Veen 19.30 uur ds. E. Bakker; Zwijndrecht 19.45 uur ds. G. Hoogerland; Zwolle 19.30 uur ds. G. Pater.

DONDERDAG 7 DECEMBER 2017

Alblasserdam 19.30 uur ds. M. Joosse; Alphen a/d Rijn 19.30 uur ds. G. Pater; Berkenwoude

“

ALS GODS KINDEREN IN MOEILIJKE TIJDEN HUN HOOFD MOGEN OPHEFFEN MET BLIJDSCAP, ZULLEN ZIJ ERKENNEN DAT HET GOD IS DIE HUN DIE MOEILIJKE TIJDEN GEEFT.

MATTHEW HENRY

19.30 uur ds. S. Maljaars; Dinteloord 19.30 uur ds. C. van Ruitenburch; Houten 19.45 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Lelystad 19.30 uur ds. A.A. Brugge; Naaldwijk 19.45 uur ds. B. van der Heiden; Ouddorp 19.30 uur ds. C. Sonneveld; Ridderkerk-Slikkerveer 19.30 uur ds. F. Mulder; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. A. Schot; Scherpenzeel 14.15 uur (huw.bev.) ds. A. Verschuure; Sint Annaland 19.30 uur ds. E. Bakker; Waarde 19.30 uur ds. D.W. Tuinier.

VRIJDAG 8 DECEMBER 2017
Westkapelle 13.30 uur (huw.bev.) ds. J. de Kok.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 3 DECEMBER 2017

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2, Alkmaar) 10.00 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur evang. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C.

van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 12.00 uur (Bijbeluur) evang. S. de Visser en 16.00 uur leesdienst; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merksem) 10.00 en 16.30 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 11.00 en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Advertenties

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

**STEUNEN WAAR
HET NODIG IS**

Vast gelopen of hulp nodig? Worden de zorgen te groot of het verdriet te zwaar? Bloei Psychosociale Hulpverlening biedt hulp wanneer het even niet meer gaat en staat open voor iedereen die ondersteuning, advies of begeleiding wens.

Ik, Dorathé, ben gespecialiseerd in begeleiding van zowel kinderen als volwassenen. Ik bied o.a. ondersteuning bij:

- Familie/relatieproblemen
- Persoonlijke problemen
- Rouw en verlies

BLOEI
PSYCHOSOCIALE
HULPVERLENING

Kijk voor het uitgebreide aanbod op www.bloeihulpverlening.nl of bel naar 06-36462176 en maak vrijblijvend een gratis kennismakingsgesprek.

Dorathé van Leeuwen
Waterschans 24
3905 XR Veenendaal

kina
begravenisverzorging

D.W. Schipper
010-458 31 12
Capelle a/d IJssel

J. Kooijman
0182-58 39 32
Gouda

Dag en nacht bereikbaar

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFFENISSEN

**Ben jij
Verpleegkundige?**

**Solliciteer dan via
werkenbij.cedrah.nl**

Cedrah
Wonen - Zorg - Diensten

**STIJLVOL
GEKLEED**

Speksnijder
MODE

Ambtskleding • Trouwpakken • Businesskostuums
speksnijder.nl

Doorlopend ruime collectie nieuwe en gebruikte orgels op voorraad.

Bezoek vrijblijvend onze showroom.

Orgelcentrum Het Binnenveld
Friesesteeg 56, Rhenen, tel 0317-612010
www.orgelcentrum.nl

Advent samenzangavond
D.V. 2 december 2017
Rehobothkerk te Tholen
m.m.v. Bovenstengroep Katwijk
Orgel: Peter Wildeman & Martin Weststrate
Leiding: Ds. C. Sonneveld & Jaco Pons van de JBGG
Collecte t.b.v. JBGG & Diaconaal gastenhuis de Oase
Aanvang: 19.30 uur, toegang gratis

KLEIN KLEDING
SLIEDRECHT - ZIERIKZEE

Dames-, Heren en Kinderkleding
Voor iedere gelegenheid

Shop ook online
www.KleinKleding.nl

NIEUW! Prekenbundel t.b.v. de ZGG:
'Zij zullen komen...' deel 3

Deze bundel bevat 15 preken die gehouden zijn in de Rehobothkerk van de Geref. Gemeente te Tholen in de jaren 1990-2003.

Van de volgende predikanten is een preek opgenomen:
C.A. van Dieren, M.J. van Gelder, A.J. Gunst, A.F. Honkoop, C. de Jongste, J. Karels, W.J. Karels, G.M. de Leeuw, P. Melis, J. Mijnders, G.J.N. Moens, M. Mondria, Chr. van der Poel, E. Venema en A. Verschuure.

Deze preken zijn niet verkrijgbaar in de boekhandel en nog nooit eerder uitgegeven. Van deel 1 is een herdruk verschenen. Deel 2 is ook nog verkrijgbaar. Prijs per deel € 14,50 setprijs € 25,-. **Prijs deel 3 € 16,50.**

Prijzen zijn exclusief verzendkosten. Bestellen via telefoonnr. 0166 - 60 30 04 of mail naar: jctakershoek@hotmail.com

Momenten uit het leven van Mozes

Elf overdenkingen

Ds. B. Labee

De schrijver van de Hebreeënbrief noemt in de rij van geloofshelden nadrukkelijk Mozes, de man Gods.

In de opgenomen elf preken komen elf momenten uit deze periode van het leven van Mozes voor het voetlicht. We volgen het geboren kind in de slavenhut in Gosen tot het ogenblik dat hij met zijn volk schuilen mocht achter het bloed van het Paaslam.

NIEUW
202 pagina's
14,95

Bestel nu op www.debanier.nl/mozes
ga naar de boekhandel of bel 055 - 539 06 50

Mediation of
bemiddeling nodig?

Bel 030 - 760 10 00 of mail
mr.pjdenboef@jdb-advocaten.nl

Janssens ■ Den Boef
advocaten

Hollands grootste in
klassieke stijlmeubelen!

BÉVÉ MEUBEL

Antwerpseweg 9, Gouda
www.beve-meubel.nl

Kamer vrij!

Welkom thuis in Huize Spoorzicht

U zoekt een nieuw thuis met 24-uurs verzorging? In het buitengebied van Rhenen vindt u Huize Spoorzicht, een reformatisch woonzorgcentrum met een huiselijke sfeer.

Ons eigen team verzorgenden verleent verzorging op een zeer persoonlijke wijze. De dagbesteding is afwisselend en sluit aan op uw wensen. Kennismaken? Bel 0317 683 499. Welkom!

Cuneraweg 170 - 172 • Rhenen - 0317 683 499 • www.huizespoorzicht.nl

BOBELDIJK
FINANCIËLE ZORGVERLENING

Professionele
bewindvoering

030-697 77 31
www.bobeldijk.nu

Het Nieuwe Testament voor Israël
Revisie van de Delitzschvertaling van het Nieuwe Testament
in het Hebreeuws

GEEF HET WOORD TERUG

Er is in Israël behoefte aan een betrouwbare en verstaanbare vertaling van het Nieuwe Testament.

De moderne vertaling van het Nieuwe Testament uit de jaren zestig van de twintigste eeuw is gebaseerd op de minder betrouwbare Kritische Tekst en bevat daarom veel onvolkomenheden. Daarnaast is er de zogenaamde Delitzschvertaling die wel grotendeels gebaseerd is op de betrouwbare Textus Receptus, maar ook onjuistheden bevat en waarin soms woorden gebruikt worden die aanleiding geven tot ongewenste misverstanden. Deze monumentale vertaling is voor de mensen in Israël bovendien moeilijk verstaanbaar omdat deze kort voor het ontstaan van het moderne Hebreeuws (Ivriet) tot stand is geko-

men. Het is urgent dat de Delitzschvertaling bewerkt wordt zodat deze goed gebruikt en verstaan kan worden door Israëli's anno 2017.

De Trinitarian Bible Society (TBS) werkt hieraan maar is niet meer in staat het project financieel te dragen. Daarom hebben de Gereformeerde Bijbelstichting (GBS), het Deputaatschap voor Israël (Dvl) en het Steunfonds Israël Isaac da Costa (IdC) de handen ineen geslagen om dit belangrijke project financieel te ondersteunen.

Zo kunnen we Gods Woord teruggeven aan het volk waardoor wij het middelijkerwijs ontvangen hebben.

Uw steun is daarbij onmisbaar.

DEPUTAATSCHAP VOOR ISRAËL
LEGGANDE VAN DE GEREFORMEERDE KERKEN

Een gezamenlijk project van:

ISAAC
DA COSTA
STEUNFONDS ISRAËL

gereformeerde
BIJBELSTICHTING

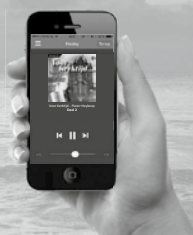
Giften zijn van harte welkom!
NL70 RABO 0321 7073 46
GBS Leerdam – Delitzschproject

Meer informatie
kunt u vinden op:
**www.
nieuwetestament
inhethebreuws.nl**

'Muziek in de oren voor de hele familie'

Dé betaalbare keuze voor geestelijke en klassieke muziek en vertellingen.

Nu 1 maand gratis bij aanmelding via familystream.nl

NATUUR- EN LANDSCHAPSCAMPING

"DE VERBORGEN HOEK"

Kom kamperen op Camping De Verborgen Hoek FRIESLAND of huur CHALET of compleet ingerichte LODGETENT (6-8 of 8-10 pers.) bij de FRIESE MEREN.

www.deverborgenhoek.nl 0514-602065

LEVERBAAR

Octavius Winslow

Morgengedachten deel 1

van € 24,95 **nu voor € 19,95**

Avondgedachten deel 2

van € 29,95 **nu voor € 24,95**

SAMEN VAN € 54,90 NU VOOR € 44,90

Uw voordeel = € 10,00

Geldig tot 31-12-2017 (franco)

Boekhandel Uitgeverij van Wijngaarden

Vliegersvelderlaan 15, 3771 XE Barneveld
Tel. 0342-417 335 / 06-2230 6378

Te huur woonruimte in het buitengebied tussen Lunteren en Ederveen.

Is beschikbaar. Tel. 06-40371401

Ben jij
Verzorgende-IG?

Solliciteer dan via
werkenbij.cedrah.nl

Uniek in kostuums

Alle maten voorradig - Regular & slim fit

WILVORST

ROY ROBSON

Benvenuto.

BOSS
HUGO BOSS

KLEIN KLEDING Sliedrecht - Zierikzee

Barneveldse Begraffenis Vereniging

voor een eervolle, eenvoudige verzorging van begrafenissen in Barneveld en omstreken

- eigen personeel
- vervoer van en naar alle plaatsen
- dag en nacht te ontbieden
- levering van grafstenen
- laatste wilsbeschikking
- drukwerk
- opgave van lidmaatschap
- geen crematie

Zr. J.H.D. Vermeulenstraat 5
3774 JW Kootwijkerbroek
(0342) 44 18 12
www.barneveldsebegraffenisvereniging.nl

dhr. G. de Groot
(06) 50 21 72 55

Cedrah heeft een Raad van Toezicht, bestaande uit 7 leden. Wegens (periodieke) aftreding ontstaan er vacatures in de Raad van Toezicht. Daarom komen wij graag in contact met kandidaten voor de positie van:

Lid van de Raad van Toezicht

Portefeuilles juridische zaken en identiteit

Gewijzigde oproep!

De Raad van Toezicht van Cedrah houdt integraal toezicht op het beleid van de Raad van Bestuur en op de algemene gang van zaken binnen de organisatie. De portefeuillehouder juridische zaken richt zich primair op het toezien op het rechtmatig handelen van de organisatie en haar medewerkers en de naleving van de governance code. De portefeuillehouder identiteit heeft als specifiek aandachtspunt het toezien op de invulling van de reformatische identiteit binnen de organisatie, zoals deze is vastgelegd in de statuten en nader uitgewerkt in het Identiteitsprofiel. Een beschrijving van de portefeuille en de daarbij behorende profielschets kunt u vinden op cedrah.nl/vacaturervt.

De Raad van Toezicht stelt de volgende eisen aan haar leden:

- Voldoende affiniteit met de gezondheidszorg in het algemeen en de doelstelling van Cedrah in het bijzonder;
- Maatschappelijke betrokkenheid en deel uitmakend van een functioneel netwerk;
- Beschikken over minimaal HBO werk- en denkniveau;
- Onafhankelijk en kritisch kunnen zijn ten opzichte van de Raad van Bestuur en ten opzichte van de andere leden van de Raad van Toezicht onderling;
- Advies- en klankbordfunctie jegens de Raad van Bestuur kunnen vervullen.

Voor de invulling van deze vacature gelden de volgende specifieke eisen:

- Belijdend en meelevend lid van de Gereformeerde Gemeenten;
- Voor de portefeuille identiteit: bij voorkeur ambtsdrager;
- Voor één van de kandidaten: bij voorkeur afkomstig uit Zeeland of Goeree-Overflakkee (gezien de huidige samenstelling van de Raad van Toezicht).

Informatie en sollicitatie

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de heer J.A. Nobel voorzitter (0186-614 023 / 06-479 744 41) of de heer H.J. Colijn secretaris van de benoemingscommissie (06-106 413 48). Een informatiepakket is op te vragen bij het secretariaat (010-209 3048 of e.m.lieber@cedrah.nl). Belangstellenden voor de functie (waarvoor een vergoeding geldt conform de richtlijnen van de NVTZ) worden uitgenodigd vóór D.V. 16 december 2017 hun schriftelijke sollicitatie voorzien van CV te sturen naar de secretaris van de benoemingscommissie van de Raad van Toezicht, Prinses Marijkestraat 16, 2396 XB Koudekerk aan den Rijn of per mail aan hjcolijn@solcon.nl. De gesprekken zullen plaatsvinden D.V. maandag 8 januari 2018.

Cedrah gaat uit van de Gereformeerde Gemeenten in Zeeland en Zuid-Holland en de Christelijke Gereformeerde Kerken in de regio Rotterdam. Kijk voor meer informatie op www.cedrah.nl.

BESCHERM JOODSE KINDEREN TEGEN TERREUR!

De christelijke stichting "Vrienden van het Cheider"

- Zorgt voor beveiliging van de joods-orthodoxe school "het Cheider" in Amsterdam
- Keert zich tegen antisemitisme en terreur
- Helpt joodse kinderen

Stichting
Vrienden
van het *Cheider*

Maak uw gift over op IBAN: NL22 INGB 0000 419925
of NL08INGB065301463 t.n.v. Vrienden van het Cheider
www.cheidervrienden.nl

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING

P.H. VAN DER LEER
Veenendaal Rhenen

Voor een persoonlijke en betrokken begeleiding
bij het verzorgen van alleen begrafenissen

P.H. van der Leer

T 0318 - 526641

E info@phvanderleer.nl

M 06 - 46376232

W www.phvanderleer.nl

Er even tussenuit?

In het buitengebied van Rijssen.

www.weidehoeverijssen.nl

Tel. 06 - 82 71 31 22

Welkom op onze site!
Ruim 40.000 boeken op:
www.derooboeken.nl

WAT WEET HET DUITSE VOLK VAN DE ENIGE TROOST?

Hun eigen Heidelberger zijn ze veelal
kwijt! Helpt u ons hem weer terug te
brengen?

Zie onze website www.svhed.org
voor informatie.

Giften NL35 ABNA 0548 9879 20.

HEIDELBERG & DORDRECHT

Nieuw/Cadeautip!

€ 9.95

Bladmuziek
(noten/
klavarskribo)
Psalm 17, 34 &
Lofzang van Simeon

www.dickslagman.nl

Reformatrice Psychologenpraktijk Nederland

Reformatrice Psychologenpraktijk Nederland biedt identiteit bewuste behandeling en begeleiding en psychologisch onderzoek aan volwassenen, jongeren en kinderen met psychosociale en psychologische vragen en problemen.

Ohmweg 1g, 2952 BD Alblasdardam
078 - 69 32 808 of info@rpederland.nl

Bezoek onze website voor meer informatie, de tarieven en aanmelding.
www.rpederland.nl

Identiteitsbewust • Persoonlijk • Vertrouwelijk • Doelgericht

Van Kooten
TUIN & BUITEN LEVEN®

COLLEGA'S GEZOCHT!

Van Kooten Tuin en Buiten Leven is een dynamisch bedrijf dat gespecialiseerd is in de verkoop van blokhutten, chalets, tuinhout, terrasoverkappingen, tuinkamers, tuinmeubelen, barbecues en andere aanverwante artikelen. De onderneming is in 13 jaar tijd uitgegroeid tot marktleider in de Benelux. Momenteel heeft de organisatie 6 verkoopvestigingen, meerdere webshops en 2 logistieke centra. In de organisatie zijn ruim 70 mensen werkzaam.

Begin 2018 hopen wij 2 nieuwe grote winkels te openen in Hoofddorp en in Veldhoven.

VERDIEN €500,- SHOPTEGOED!

Kent u de perfecte collega's voor een van deze vacatures?

Aanbrengers van nieuwe collega's mogen bij ons voor **€500,-** komen shoppen!

(geldig na 6 maanden dienstverband)

Hartelijk dank voor de vele reacties op de eerdere vacatures! De meeste vacatures hebben wij recent kunnen invullen met nieuwe enthousiaste collega's. Wij hebben nu nog plaats voor een paar prachtige functies. Reageer vrijblijvend!!

VERKOOPADVISEUR (Hoofddorp + Wommelgem + Strijen)

Wij zijn op zoek naar een ervaren Verkoopadviseur. In deze functie ben je medeverantwoordelijk voor de verkoop van onze producten. Je benadert en helpt klanten op een professionele en klantvriendelijke wijze. Je luistert naar wensen en creëert verkoopmogelijkheden, zowel in de showroom als op locatie. Je adviseert, inspireert en begeleidt klanten, stelt offertes en verkoopovereenkomsten op en zorgt voor een perfecte afwerking hiervan. Je bent in staat om met targets te werken, acquisitie te plegen en proactief mee te denken bij de verdere ontwikkeling van de verkooporganisatie. Als rechterhand van de bedrijfsleider geef je eveneens ondersteuning bij algemene werkzaamheden.

MONTEUR (Veldhoven)

Als monteur ben je dagelijks op locatie bij onze klanten om hun aankopen te monteren. Dit doe je meestal met één of meerdere collega's, maar jij hebt de leiding en draagt de verantwoordelijkheid voor het eindresultaat. Voor dit gevarieerde werk zijn bouwtechnisch inzicht, twee rechterhanden, samenwerken en verantwoordelijkheidsgevoel belangrijke kernzaken. Wil jij helpen om onze klanttevredenheid maximaal te houden door prachtige producten bij de klant thuis te monteren? Ons montageteam bestaat uit ruim 30 mensen.

Geïnteresseerden nodigen wij uit om vrijblijvend te solliciteren. Kom ook gerust eens langs in één van onze winkels. Je kunt je sollicitatie + CV vóór 8 december 2017 per post of per mail richten aan dhr. B. de Jong (vacature@blokhutvillage.nl).

J. van der Heijdenstraat 10
3281 NE Numansdorp
T: +31 (0)186-655990

Autolei 315
2160 Wommelgem (BE)

Florijnweg 12
6883 JP Velp

De Zonnecel 19
3815 KN Amersfoort

A. van Leeuwenhoekstraat 14
3291 CR Strijen

De Run 4202
5503 LL Veldhoven

Arnaudstraat 11
2182 DZ Hillegom

Van Kooten
TUIN & BUITEN LEVEN®

Begin maart 2018
openen wij deze 7^e vestiging!

Per 1 januari 2018 verhuizen
wij naar Hoofddorp!

ZATERDAG 02.12.2017 OPEN HUIS BARNEVELD

ZELFSTANDIG WONEN, MAAR NIET ALLEEN.

D.V. ZATERDAG 2 DECEMBER 2017 VAN 10.00 TOT 14.00 UUR
AMERSFOORTSESTRAAT 22 IN BARNEVELD

WONEN IN EIGEN SFEER EN OP ZOEK NAAR WOONRUIMTE IN BARNEVELD?
DAT IS MOGELIJK IN HET APPARTEMENTENCOMPLEX LINQUENDA DOMUS.
KOM D.V. ZATERDAG 2 DECEMBER LANGS TIJDENS HET OPEN HUIS AAN
DE AMERSFOORTSESTRAAT. ER ZIJN NOG ENKELE APPARTEMENTEN
BESCHIKBAAR. U HEEFT DAN DE GELEGENHEID OM HET NIEUWGEBOUWDE
APPARTEMENTENCOMPLEX TE BEZICHTIGEN, DE SFEER TE PROEVEN EN AL
UW VRAGEN TE STELLEN. WIJ ONTVANGEN U GRAAG!

Niet in de gelegenheid om te komen? Neem dan
contact op met Laurens Snel van Westeneng
Makelaardij via 0342-415589 of 06-31928983.

Linquenda
Domus

VAN STAVEREN
begrafenisverzorging

Met aandacht, zorg en respect

Dag en nacht bereikbaar (0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begrafenissen

Vraag geheel vrijblijvend het boekje "Mijn Laatste Wens".
www.vanstaverenbegrafenisverzorging.nl

OPHEUSDEN – GER. GEM.
D.V. ZATERDAG 2 DECEMBER
Aanvang: 19.30 uur (CD-opname)
Samenzang met Psalmen, Lofzangen
Zacharias-Simeon-Maria- Ere zij God
mmv Betuwse Bovenstemgroep
Organist: Pieter Heykoop
Leiding: Ds. W. Mouw

HARKES
Begravenissen
Voorofscheweg 15a
2771 MA Boskoop
harkesbegrafenissen.nl
0172 - 21 21 22

WIJ VERZORGEN ALLEEN
BEGRAFENISSEN

Stichting China
Veenendaal

Donkere wolken boven christenen in China!

De overheid wil controle over alles wat met
godsdienst te maken heeft. Kwetsbare kinderen
krijgen een maaltijd op school De Kandelaar.

Stort uw gift op:
NL 02 INGB 0000 320 666
t.n.v. Stichting China

Colofon

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de
Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofredacteur: ds. G.J. van Aalst

Redactoren: ds. B. Labee, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J.J. Verhage

Bijdragen van medewerkers

ds. G.J. van Aalst
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
T 0186-576990
E gjvanaalst@kliksafe.nl

Boeken ter recensie en vragen voor rubriek "Vraag en antwoord"

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-51 35 97
E b.labee@kliksafe.nl

Meditaties

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 06-57773987
E jvthul@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten

J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk
T 0180-420865, F 0180-423583
E jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten:
uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum
van verschijning van De Saambinder in de
daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan

Verloop drukkerij
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag
vóór de week van verschijning aangele-
verd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk
maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,30 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v. De
Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):

voor Nederland: € 14,00 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober)
voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
*afwijkend tarief voor:
Canada: \$165, USA: \$140

Correspondentieadres Noord-Amerika

Mr. A.M. Berman
3340 Culp Rd. Unit 11
Vineland Stn. ON L0R 2E0
T 905 562 1331
E amberman47@gmail.com

De redactie behoudt zich het recht voor
ingezonden bijdragen, kerknieuws, berich-
ten en advertenties zonder overleg aan te
passen, in te korten of zonder opgave van
reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aan-
sprakelijkheid betreffende de inhoud van
de advertenties en de (recensies van de)
aangekondigde boeken.

Ds. Labee over: **Vijf december**

**Het is bijna weer
5 december.
Hoe gaan we daar
nu verstandig
mee om?**

Verwerpelijk

In 1674 schrijft ds. J. Hondius in het 'Swart register van duysent zonden' een scherpe vermaning: 'Zondigen zodanige ouders, die lidmaten zijnde, nochtans op zekere tijd des jaars voor hun kleine kinderen enige snoeperijen, wat poppegoed en andere dingen die hen aangenaam zijn in de schoorsteen laten vallen of 's nachts in hun klederen, kousen en schoenen steken en dan des morgens hun kinderen een deel leugens wijsmaken van een zekere paapse sint, genaamd Sinterklaas, zeggende dat Sinterklaas dat gedaan heeft, en maken zich also schuldig aan die paapse superstitie en afgoderij en planten die hun kinderen in'. Deze predikant - en na hem vele volgelingen van de Reformatie - hebben geprobeerd de heiligendag van Sint-Nicolaas uit het volksleven te bannen. Eerst hebben tegenstanders gewezen op overeenkomsten met het heidendom. Sint-Nicolaas lijkt op de Germaanse afgod Wodan. Deze zou te paard door de lucht en over het veld draven om die vruchtbaar te maken. De schoorsteen is gezien als de verbinding tussen hemel en aarde. Later is de vermeende, grote gelijkennis tussen Sint-Nicolaas en de Heere Zelf (of de Heere Jezus) aangewezen. De Sint is een bisschop die de kerk vertegenwoordigt en de kerk vertegenwoordigt God in de roomse theologie. Het witte paard en de rode mantel doen denken aan beelden uit de Openbaring aan Johannes (Openbaring

6 vers 2, 19 vers 11 en 13). Sint-Nicolaas kent alle kinderen en weet alle dingen van hen. Hij veroordeelt en spreekt vrij. Zijn oordeel leest hij af uit een groot boek (Openbaring 20 vers 12). Zijn knecht mag het oordeel voltrekken. Zwarte Piet of Pietje Pek is een oude benaming voor de duivel. In sommige landen lopen de Pieten dan ook met horentjes op hun hoofd. Nog helemaal afgedacht van de discussie rond de huidskleur van deze knechten is dat wel heel bedenkelijk...

Er is meer te noemen maar het lijkt ons persoonlijk overduidelijk dat een aantal zaken rond 5 december principieel echt verwerpelijk is. Het spreken over een Sinterklaas die 'echt' bestaat, overal tegelijk is en alles weet, moeten we dus nadrukkelijk afwijzen. Ook van de 'theologie' van de Sint moeten we afstand nemen. Dat de 'goeden' beloond worden en de 'kwaden' gestraft, is een oerelement in alle niet-christelijke godsdiensten! De Farizeeën en Schriftgeleerden leerden dat overigens ook al. Toch blijven zelfs veel protestantse christenen half of heel steken in het 'sinterklaasgeloof'. God zal ons wel belonen, zeker niet straffen als we brave burgers zijn. Maar Jezus sprak: 'Tenzij uw gerechtigheid overvloediger zij dan der schriftgeleerden en der farizeeën, dat gij in het Koninkrijk der hemelen geenszins zult ingaan' (Matthéüs 5 vers 20b).

Verstandig

Nadat we dit allemaal geschreven hebben, haasten we ons te zeggen dat we geen enkel bezwaar hebben tegen gezelligheid en chocoladeletters. Laten onze huizen - zeker als de Heere een levensgezell(in) en/of de kinderzegen schonk - plaatsen zijn waar liefde, gezelligheid en verbondenheid gevonden wordt. Er zijn tal van nuttige of zelfs wenselijke cadeaus (worden er nog goede boeken gelezen?) te bedenken die passend zijn om elkaar te geven. Het kan een zegen zijn om een avond bij elkaar te zijn waarop alle gezinsleden een poosje 'offline' zijn. Verstandig is dus het zoeken naar een alternatief waarbij weliswaar enige soberheid in een wereld van nood ons past. En waarbij we proberen geen aansluiting te zoeken bij een van oorsprong rooms feest rond een wat 'duistere' heilige, die men welhaast Goddelijke eigenschappen heeft toegedacht.

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt - zo mogelijk - altijd een reactie.

Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder.

Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.